

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ટોપર્સ વિદ્યાર્થીઓ માટેનું નં. 1 મેગેઝિન

ICE[®] MAGIC

CURRENT AFFAIRS

WEEK
34

[AUGUST - 2023]
[20/08/23 to 26/08/23]

સંપાદક
મૌલિક ગોંધિયા
(Director - ICE)

JOIN OUR **WHATSAPP GROUP**
joinicerajkot.com

JOIN OUR **TELEGRAM**
t.me/icerajkotofficial

YOUTUBE
ICE RAJKOT

ICEONLINE APP
iceonline

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને **ફ્રી મટીરિયલ્સ** તેમજ
રેગ્યુલર કરંટ અફેર્સ મેળવવા માટે ક્લિક કરો.

Timeline

20
AUGUST-2023

> દિવસ મહિમા : 20 ઓગસ્ટ, સદ્ભાવના દિવસ (શ્રી રાજીવ ગાંધી જન્મદિન), ભારતીય અક્ષય ઊર્જા દિવસ, વિશ્વ મચ્છર દિવસ (World Mosquito Day).....	02
> ભારતીય સૌપ્રથમ કોશ આયોગ (IPC).....	03
> QUESTION ANSWERS	05

21
AUGUST-2023

> કેરળમાં ઓષામ તહેવાર.....	06
> ફિફા વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ 2023 : સ્પેન ચેમ્પિયન.....	06
> મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરો (નિમણૂક, સેવાની શરતો અને કાર્યકાળ) બિલ, 2023.....	10
> QUESTION ANSWERS	13

22
AUGUST-2023

> ભારતની પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ પોસ્ટ ઓફિસ.....	14
> કેન્દ્રીય જળ આયોગે ફલડવોય મોબાઇલ એપ લોન્ચ કરી.....	14
> અગ્નિબાન સબઓર્બિટલ ટેક્નોલોજીકલ ડેમોન્સ્ટ્રેટર (SOrTeD).....	15
> ગ્રીન હાઇડ્રોજન માટે ધોરણો નક્કી કરવામાં આવ્યા.....	16
> QUESTION ANSWERS	20

23
AUGUST-2023

> દિવસ મહિમા : 23 ઓગસ્ટ, આંતરરાષ્ટ્રીય ગુલામ વ્યાપાર અને તેના અંતની યાદગીરીનો દિવસ.....	21
> શ્રી સચિન તેંડુલકર ચૂંટણી પંચના નેશનલ આઈકોન બનશે.....	21
> માલાબાર અભ્યાસની 27મી આવૃત્તિ.....	21
> CSIR Prima ET11 : ભારતનું પ્રથમ સ્વદેશી ઈ-ટ્રેક્ટર લોન્ચ.....	23
> રશિયાનું Luna 25 ચંદ્રની સપાટી પર કેશ થયું.....	24
> QUESTION ANSWERS	26

24
AUGUST-2023

> દિવસ મહિમા : 24 ઓગસ્ટ, વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ (World Gujarati Language Day).....	27
> વિશ્વ જળ સપ્તાહ અને જળ જીવન મિશન.....	27
> ભારતનું સોનેરી સ્વપ્ન સાકાર : ચંદ્રયાન-3ના વિક્રમ લેન્ડરનું સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ.....	28
> ચેસ વર્લ્ડ કપ 2023 : શ્રી મેગ્નસ કાર્લસન ચેમ્પિયન.....	42
> QUESTION ANSWERS	43

25
AUGUST-2023

> પ્રસિદ્ધ આંકડાશાસ્ત્રી ડો. કલ્યામપુડી રાઘાકૃષ્ણ રાવનું નિધન.....	46
> 15મી BRICS Summit - 2023.....	46
> QUESTION ANSWERS	50

26
AUGUST-2023

> દિવસ મહિમા : 26 ઓગસ્ટ, મહિલા સમાનતા દિવસ.....	51
> 20મી આસિયાન-ભારત આર્થિક મંત્રીઓની બેઠક.....	51
> 23 ઓગસ્ટ 'રાષ્ટ્રીય અંતરીક્ષ દિવસ' તરીકે ઉજવાશે.....	53
> QUESTION ANSWERS	54

ONE LINER

55

QUESTION OF THIS WEEK

59

- દિવસ મહિમા : 20 ઓગસ્ટ, (1) સદ્ભાવના દિવસ (શ્રી રાજીવ ગાંધી જન્મદિન)
(2) ભારતીય અક્ષય ઊર્જા દિવસ
(Indian Akshay Urja Day)
(3) વિશ્વ મચ્છર દિવસ (World Mosquito Day)

વિશ્વ મચ્છર દિવસ

મચ્છરજન્ય રોગ અંગે જાગૃતિ ફેલાવવા માટે સમગ્ર વિશ્વમાં દર વર્ષે 20 ઓગસ્ટના રોજ 'વિશ્વ મચ્છર દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

- બ્રિટનના રોનાલ્ડ રોસ નામના એક ડોક્ટરે ભારતમાં કોલકત્તાની પ્રેસિડેન્સી જનરલ હોસ્પિટલમાં કામ કરતી વખતે 20 ઓગસ્ટ, 1987ના રોજ મેલેરિયાનું કારણ એનાફિલિસ મચ્છર હોવાનું શોધી કાઢ્યું હતું.
- આથી, આ દિવસની યાદમાં સમગ્ર વિશ્વમાં દર વર્ષે 20 ઓગસ્ટ 'વિશ્વ મચ્છર દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે.

મચ્છરોથી થતી બિમારીઓ

બિમારી	કયું મચ્છર કરડવાથી ?
મેલેરિયા	માદા એનાફિલિસ
ઈન્સેફાલાઈટિસ	ક્યુલેક્સ
ડેન્ગ્યુ	એડિસ
ચિકનગુનિયા	એડિસ
ચલો ફિવર	એડિસ
ફાઈલેરિયા	એડિસ અને ક્યુલેક્સ

નોંધ : ભારત સરકારે વર્ષ 2030 સુધીમાં ભારતને 'મેલેરિયા મુક્ત' બનાવવાની યોજના હાથ ધરી છે.

ભારતીય ઔષધકોશ આયોગ (IPC)

તાજેતરમાં ભારતીય ઔષધકોશ આયોગ (Indian Pharmacopoeia Commission-IPC) અને સુરીનામના આરોગ્ય મંત્રાલય વચ્ચે એક MoU પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે.

- જેનો હેતુ ઇન્ડિયન ફાર્માકોપીયા (IP)ને સુરીનામમાં દવાઓ માટેના ધોરણ અથવા માપદંડ તરીકે ઓળખવાનો છે.
- હસ્તાક્ષર કરાયેલ MoU તબીબી નિયમનના ક્ષેત્રમાં ગાઢ સહકાર માટે ભારત અને સુરીનામની પરસ્પર પ્રતિબદ્ધતાનું ઉદાહરણ આપે છે.
- આ સહયોગનું મૂળ બંને દેશોમાં દવાઓની ગુણવત્તા સુનિશ્ચિત કરતી વખતે સંબંધિત કાયદાઓ અને નિયમોનું પાલન કરવાના મહત્વની માન્યતામાં સમાયેલું છે.
- આ MoU સુરીનામમાં દવાઓ માટેના ધોરણોના વ્યાપક પુસ્તક તરીકે IPની સ્વીકૃતિને મજબૂત બનાવે છે.
- IP ધોરણોનું પાલન કરતા ઉત્પાદકો દ્વારા જારી કરાયેલ વિશ્લેષણના પ્રમાણપત્રોની સ્વીકૃતિ દ્વારા સુરીનામમાં દવાઓના બેવડા પરીક્ષણની જરૂરિયાતને દૂર કરવામાં આવી છે.
- આ જોગવાઈ સુરીનામને તેની ગુણવત્તા નિયંત્રણ વિશ્લેષણ પ્રક્રિયાઓને વધારીને લાભ આપે છે.

ભારતીય ઔષધકોશ આયોગ (IPC)

ભારતીય ઔષધકોશ આયોગ અથવા ઇન્ડિયન ફાર્માકોપીયા કમિશન (IPC) એ સ્વાસ્થ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલયની સ્વાયત્ત સંસ્થા છે.

- ભારતમાં દવાઓના ધોરણો નક્કી કરવા માટે IPC બનાવવામાં આવી છે.
- તેનું મૂળભૂત કાર્ય પ્રદેશમાં પ્રચલિત રોગોની સારવાર માટે સામાન્ય રીતે જરૂરી દવાઓના ધોરણોને નિયમિત પણે અપડેટ કરવાનું છે.
- તે ઇન્ડિયન ફાર્માકોપીયા કમિશન (IPC)ના રૂપમાં હાલના મોનોગ્રાફ્સ ઉંમેરીને અને અપડેટ કરીને દવાઓની ગુણવત્તા સુધારવા માટે અધિકૃત દસ્તાવેજો પ્રકાશિત કરે છે.
- તે ભારતના રાષ્ટ્રીય ફોર્મ્યુલરી પ્રકાશિત કરીને જેનરિક દવાઓના તર્કસંગત ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપે છે.

સુરીનામ

સુરીનામ એ દક્ષિણ અમેરિકાના ઉત્તરપૂર્વીય કિનારે આવેલ એક નાનો દેશ છે.

- સુરીનામ ગુયાના, બ્રાઝિલ અને ફ્રેન્ચ ગુયાનાથી ઘેરાયેલો છે.
- તેની રાજધાની અને સૌથી મોટું શહેર પેરામરિબો (Paramaribo) છે.
- સુરીનામ 17મી સદીથી 25 નવેમ્બર, 1975ના આઝાદી મળી ત્યાં સુધી ડચ (નેધરલેન્ડ) સામ્રાજ્ય હેઠળ હતું.
- તે કેઓલ્સ, ભારતીય, મરુન્સ, જાવાનીઝ, ચાઈનીઝ અને સ્વદેશી લોકો સહીત બહુવિધ વંશીય જૂથોનો સમાવેશ કરતી વિવિધ વસતી ધરાવે છે.
- સુરીનામ બહુપક્ષીય રાજકીય વ્યવસ્થા સાથેનું લોકશાહી પ્રજાસત્તાક છે.
- સુરીનામમાં બોકસાઈટ, સોનુ, તેલ અને લાકડા સહિત સમૃદ્ધ કુદરતી સંસાધનો છે.
- ખાણકામ અને કૃષિ ક્ષેત્રો ખાસ કરીને ચોખા અને કેળા સુરીનામની અર્થવ્યવસ્થામાં નોંધપાત્ર ભૂમિકા ભજવે છે.
- આ ઉપરાંત તે મૂળ વરસાદી જંગલો અને પુષ્કળ પ્રમાણમાં જૈવવિવિધતા માટે જાણીતું છે.
- સુરીનામના વર્તમાન રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ચંદ્રિકાપ્રસાદ સંતોખી છે. જેને ટૂંકમાં ચાન સંતોખી તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

GSRTC

કંડક્ટર-ડ્રાઈવર

નંદન Offer

Gkની જમાવટ
BOOK
(FREE)

(આ બુક આપને
Courier દ્વારા મળશે)

~~₹ 3599/-~~
₹ 1799/-
6 MONTHS VALIDITY

~~₹ 3599/-~~
₹ 999/-
સંપૂર્ણ અભ્યાસક્રમ
3 MONTHS VALIDITY

1. ભારતમાં 'સદ્ભાવના દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

- (A) 18 ઓગસ્ટ (B) 19 ઓગસ્ટ (C) 20 ઓગસ્ટ (D) 21 ઓગસ્ટ

(C)

2. ભારતમાં કોનો જન્મ દિન 'સદ્ભાવના દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે ?

- (A) શ્રીમતી ઈન્દિરા ગાંધી (B) શ્રી રાજીવ ગાંધી
(C) શ્રી અટલ બિહારી વાજપેઈ (D) શ્રી રવિન્દ્રનાથ ટાગોર

(B)

3. 'ભારતીય અક્ષય ઊર્જા દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

- (A) 18 ઓગસ્ટ (B) 19 ઓગસ્ટ (C) 20 ઓગસ્ટ (D) 21 ઓગસ્ટ

(C)

4. 'વિશ્વ મચ્છર દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

- (A) 18 ઓગસ્ટ (B) 19 ઓગસ્ટ (C) 20 ઓગસ્ટ (D) 21 ઓગસ્ટ

(C)

5. તાજેતરમાં ભારતીય ઔષધકોશ આયોગ (IPC) અને સુરીનામના આરોગ્ય મંત્રાલય વચ્ચે એક MoU પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે. આ ભારતીય ઔષધકોશ આયોગ (IPC) વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. તે સ્વાસ્થ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલયની સ્વાયત્ત સંસ્થા છે.
2. ભારતમાં દવાઓના ધોરણો નક્કી કરવા માટે IPC બનાવવામાં આવી છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને સાચા (D) 1 અને 2 બંને ખોટા

(C)

21 AUGUST, 2023 MONDAY

કેરળમાં ઓણમ તહેવાર

તાજેતરમાં કેરળમાં ઓણમ તહેવારનો પ્રારંભ થયો છે, જે એકતા, સાંસ્કૃતિક ઉજવણી અને ખુશીનો તહેવાર છે.

- ઓણમ તહેવાર 10 દિવસ સુધી ચાલે છે.
- તે અથમ (ઓણમનો પ્રથમ દિવસ)થી શરૂ થાય છે અને ચિરુવોનમ (છેલ્લો દિવસ) પર સમાપ્ત થાય છે.
- ઓણમ મલયાલમ માસ 'ચંગમ'ના આઠમાં દિવસે ઓગસ્ટ-સપ્ટેમ્બરમાં શરૂ થાય છે.
- કેરળમાં ઓણમ એવો તહેવાર છે જે બધા સમુદાય દ્વારા મનાવવામાં આવે છે.
- આ તહેવાર દરમિયાન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ, શાસ્ત્રીય સંગીત તેમજ લોક નૃત્ય અને શોભાયાત્રાનું આયોજન થાય છે.

ફિફા વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ 2023 : સ્પેન ચેમ્પિયન

FIFA વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ 2023ની ફાઇનલ મેચમાં ઈંગ્લેન્ડને પરાજય આપીને સ્પેનએ આ વર્લ્ડ કપ જીતી લીધો છે.

- સ્પેન અને ઈંગ્લેન્ડ વચ્ચેની આ ફાઇનલ મેચ 20 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ ઓસ્ટ્રેલિયાના સિડનીમાં આવેલ 'સ્ટેડિયમ ઓસ્ટ્રેલિયા' (Stadium Australia) ખાતે યોજાઈ હતી.
- જેમાં સ્પેને ઈંગ્લેન્ડને 1-0થી હરાવીને પ્રથમ વખત ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપ જીત્યો છે.
- આ જીત સાથે સ્પેન જર્મની પછી પુરુષ અને મહિલા બંને વર્લ્ડ કપ જીતનાર બીજો દેશ બન્યો છે.

FIFA WOMEN'S WORLD CUP 2023™

સેમી ફાઈનલ

આ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપની સેમી ફાઈનલમાં નીચેની ચાર ટીમોએ પ્રવેશ કર્યો હતો :

(1) સ્પેન (2) સ્વીડન (3) ઓસ્ટ્રેલિયા (4) ઈંગ્લેન્ડ

- જેમાં સ્પેન સ્વીડનને પરાજય આપી ફાઈનલમાં પ્રવેશ મેળવ્યો હતો.
- તથા ઈંગ્લેન્ડ ઓસ્ટ્રેલિયાને પરાજય આપી ફાઈનલમાં પ્રવેશ મેળવ્યો હતો.

ત્રીજા નંબર માટેની મેચ

આ વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપમાં ત્રીજા સ્થાન માટેની મેચ સેમી ફાઈનલમાં પરાજિત થયેલ સ્વીડન અને ઓસ્ટ્રેલિયા વચ્ચે યોજાઈ હતી.

- જેમાં સ્વીડને ઓસ્ટ્રેલિયાને 2-0થી પરાજય આપ્યો હતો.
- આ વર્લ્ડ કપમાં પ્રથમ ચાર ટીમો ક્રમશઃ આ પ્રમાણે છે :
(1) સ્પેન (2) ઈંગ્લેન્ડ (3) સ્વીડન (4) ઓસ્ટ્રેલિયા

સૌથી વધુ ગોલ કરનાર ખેલાડી

- ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ 2023માં સૌથી વધુ ગોલ જાપાનના ખેલાડી સુશ્રી હિનાતા મિયાઝાવાએ 5 ગોલ ફટકાર્યા હતા.

વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ 2023 એવોર્ડ

ક્રમ	એવોર્ડ	વિશેષતા/શા માટે આપવામાં આવે છે	વિજેતા	દેશ
1	ગોલ્ડન બૂટ	વર્લ્ડ કપમાં સૌથી વધુ ગોલ કરવા બદલ	સુશ્રી હિનાતા મિયાઝાવા	જાપાન
2	ગોલ્ડન બોલ	પ્લેયર ઓફ ધ ટુર્નામેન્ટને અપાતો એવોર્ડ	સુશ્રી આઈતાના બોનમાતી	સ્પેન
3	ગોલ્ડન ગ્લોબ્લ	વર્લ્ડ કપના શ્રેષ્ઠ ગોલકિપરને અપાતો એવોર્ડ	સુશ્રી મેરી ઈયરપ્સ	ઈંગ્લેન્ડ
4	બેસ્ટ યંગ પ્લેયર	વર્લ્ડ કપના શ્રેષ્ઠ યુવા ખેલાડીને અપાતો એવોર્ડ	સુશ્રી સલમા પેરેલ્યુલો	સ્પેન
5	ફેર પ્લે એવોર્ડ	વર્લ્ડ કપના સૌથી ઓછા યલો કાર્ડ મેળવનાર ટીમને અપાતો એવોર્ડ	જાપાન	જાપાન

વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડકપ 2023નું આયોજન

- વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ 2023નું આયોજન 20 જુલાઈથી 20 ઓગસ્ટ 2023 દરમિયાન ઓસ્ટ્રેલિયા અને ન્યૂઝીલેન્ડ દ્વારા સંયુક્ત રીતે કરવામાં આવ્યું હતું.

ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપનો સત્તાવાર બોલ

ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપ 2023ના સત્તાવાર બોલનું નામ 'Oceaunz' (ઓસૉઝ) રાખવામાં આવ્યું હતું.

- નોંધનીય છે કે 24 જાન્યુઆરી, 2023ના રોજ એડિડાસ દ્વારા ટુર્નામેન્ટ માટે આ સત્તાવાર બોલનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- ન્યૂઝીલેન્ડના વિશાળ પહાડો અને ઓસ્ટ્રેલિયાના હિંદ મહાસાગર સાથેના જોડાણના વિઝ્યુઅલ સાથે આ બોલની ડિઝાઈન બે યજમાન રાષ્ટ્રોના અનન્ય કુદરતી લેન્ડસ્કેપ્સથી પ્રેરિત હતી.

ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપ 2023નું સત્તાવાર માસ્કોટ

FIFA વર્લ્ડ કપ 2023નું સત્તાવાર માસ્કોટ 'તાજુની' (Tajuni) હતું.

- તાજુની તાસ્માન સમુદ્ર અને યુનિટીનું મિશ્રણ છે, તે એક નાનકડું પેંગ્વિન છે. જે બંને દેશમાં જોવા મળતી યુડાપ્ટેલા નાની પ્રજાતિઓ પર આધારિત છે.
- નોંધનીય છે કે તાજુની એ એક 15 વર્ષીય મિડફિલ્ડર છે જેની વાર્તામાં તે બીચ પર બાળકોના જૂથ સાથે રમ્યા બાદ ફૂટબોલના પ્રેમમાં પડવાનો સમાવેશ કરે છે.

વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ 2023 વિશે કેટલીક અગત્યની માહિતી

વર્ષ 2023માં યોજાયેલ આ વર્લ્ડ કપ FIFA વિમેન્સ વર્લ્ડ કપની નવમી આવૃત્તિ હતી.

- ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપ 2023માં કુલ 32 ટીમોએ ભાગ લીધો હતો.
- વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપમાં પ્રથમ વખત બે દેશ દ્વારા વર્લ્ડ કપની યજમાની કરી છે.
- વર્ષ 2023માં ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપની પ્રાઈઝ મની 110 મિલિયન ડોલર હતી. (અંદાજિત 915 કરોડ રૂપિયા જેટલી)

- જેમાં ચેમ્પિયન ટીમને 36 કરોડ રૂપિયા અને રનર્સ-અપને 25 કરોડ રૂપિયા તથા ત્રીજા સ્થાનની ટીમને 22 કરોડ રૂપિયા મળ્યા હતા.
- આ વર્લ્ડ કપમાં 64 મેચોમાં કુલ 164 ગોલ થયા હતા.

- નોંધ:** (1) ફૂટબોલ (ઉપરાંત પોલો અને હોકી)ની રમતનું મેદાન ફિલ્ડ તરીકે ઓળખાય છે.
 (2) ફૂટબોલ (ઉપરાંત ક્રિકેટ અને હોકી)ની રમતમાં એક ટીમમાં 11 ખેલાડી હોય છે.
 (3) ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપને 'FIFA વર્લ્ડ કપ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
 (4) ફિફા દ્વારા ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપનો ઇતિહાસ

વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપનો પ્રારંભ વર્ષ 1991થી થયો હતો.

- વર્ષ 1991થી દર ચાર વર્ષે આ ટુર્નામેન્ટ યોજાય છે.
- વર્ષ 1991માં સૌપ્રથમ વખત ચીનમાં વિમેન્સ ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ યોજાયો હતો. જેમાં USA (અમેરિકા) ચેમ્પિયન બન્યું હતું.
- આ અગાઉ વર્ષ 2019માં ફ્રાન્સમાં ફિફા વિમેન્સ વર્લ્ડ કપનું આયોજન થયું હતું. જેમાં અમેરિકા ચેમ્પિયન બન્યું હતું.
- અત્યાર સુધીમાં કુલ આઠ વખત યોજાયેલા આ વર્લ્ડ કપમાંથી સૌથી વધુ 4 વખત અમેરિકાએ આ વર્લ્ડ કપ જીત્યો છે.
- અમેરિકા બાદ જર્મનીએ 2 વખત અને નોર્વે, જાપાન તથા સ્પેને 1-1 વખત આ વર્લ્ડ કપ જીત્યો છે.

FIFA

FIFAnું પૂરું નામ 'ફેડરેશન ઈન્ટરનેશનલ ડે ફૂટબોલ એસોસિએશન' છે.

- FIFA એ ફૂટબોલ, ફૂટસલ (Futsal) અને બીચ સોકર (Beach Soccer)નું આંતરરાષ્ટ્રીય સંચાલક મંડળ છે.
- FIFAnું વડુમથક સ્વિત્ઝર્લેન્ડના ઝુરિચ ખાતે આવેલું છે.
- FIFAના વર્તમાન અધ્યક્ષ શ્રી જિયાન્ની ઈન્ફાન્ટિનો છે.

મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરો (નિમણૂક, સેવાની શરતો અને કાર્યકાળ) બિલ, 2023

તાજેતરમાં 'મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરો (નિમણૂક, સેવાની શરતો અને કાર્યકાળ) બિલ, 2023' રાજ્યસભામાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

- આ બિલ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરોની નિમણૂક અને સેવાની શરતો નક્કી કરવાની પ્રક્રિયામાં સુધારો કરવા માટે રાજ્યસભામાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ બિલ ત્રણ સભ્યોની સમિતિમાંથી મુખ્ય ન્યાયાધીશને બાકાત રાખવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે. જે મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરના નામની રાષ્ટ્રપતિને ભલામણ કરે છે.
- હાલમાં સમિતિમાં વડાપ્રધાન, લોકસભામાં વિરોધપક્ષના નેતા અને મુખ્ય ન્યાયાધીશનો સમાવેશ થાય છે.
- બિલ સૂચવે છે કે સમિતિમાં માત્ર વડાપ્રધાન અને વિપક્ષના નેતાનો સમાવેશ થવો જોઈએ.

- નોંધ:** (1) માર્ચ 2023માં સુપ્રીમ કોર્ટની પાંચ જજની બેન્ચે સર્વસંમતિથી ચૂકાદો આપ્યો હતો કે મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરની નિમણૂક વડાપ્રધાન, લોકસભાના વિરોધપક્ષના નેતા અને ભારતના મુખ્ય ન્યાયાધીશની બનેલી એક સમિતિની સલાહ પર રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા કરવામાં આવશે.
- (2) જાન્યુઆરી 2015માં અનુપ બરનવાલએ એક PIL દાખલ કરી હતી કે ભારતીય ચૂંટણી પંચના સભ્યોની નિમણૂક કરવાની વર્તમાન પદ્ધતિ ગેર-બંધારણીય છે.

બિલની મુખ્ય વિશેષતા

પસંદગી સમિતિની રચના

પસંદગી સમિતિમાં નીચેનાનો સમાવેશ થશે :

- (A) અધ્યક્ષ તરીકે વડાપ્રધાન
- (B) લોકસભાના સભ્ય તરીકે વિરોધ પક્ષના નેતા
- (C) સભ્ય તરીકે વડાપ્રધાન દ્વારા નામાંકિત કેન્દ્રિય મંત્રી

નોંધ : જો વિપક્ષમાં કોઈ નેતા ઉપલબ્ધ ન હોય તો, લોકસભામાં સૌથી વધુ સંખ્યામાં લોકપ્રતિનિધિઓ ધરાવતા પક્ષના નેતા આ સમિતિના સભ્ય હશે.

સર્ચ કમિટી

આ બિલ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરોના પદો પર વિચારણા માટે પાંચ વ્યક્તિઓની પેનલ તૈયાર કરવા માટે સર્ચ કમિટી અથવા શોધ સમિતિની સ્થાપનાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે.

- સર્ચ કમિટીનું નેતૃત્વ કેબિનેટ સચિવ કરશે અને તેમાં સચિવના દરજ્જાથી નીચેના ન હોય તેવા બે સભ્યોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવશે જેઓ ચૂંટણી સંબંધિત બાબતોમાં જ્ઞાન અને અનુભવ ધરાવતા હોય.

લાયકાત

કેન્દ્ર સરકારના સેક્રેટરીના દરજ્જાની સમકક્ષ હોદ્દો ધરાવતા અથવા ધરાવતા હોય તેવા વ્યક્તિઓ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અથવા અન્ય ચૂંટણી કમિશનર તરીકે નિમણૂક માટે પાત્ર હશે.

- આવી વ્યક્તિઓ પાસે ચૂંટણીનું સંચાલન કરવામાં કુશળતા હોવી જોઈએ.

પગાર અને ભથ્થા

- બિલમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરનો પગાર, ભથ્થું અને સેવાની શરતો કેબિનેટ સચિવની જેમ જ હશે.

કાર્યકાળ

બિલ વર્તમાન કાર્યકાળની જોગવાઈઓને જાળવી રાખે છે.

- ભારતના મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરનો કાર્યકાળ 6 વર્ષ અથવા 65 વર્ષની ઉંમરએ બે માંથી જે પહેલા આવે તે હોય છે.

પદ પરથી હટાવવાની પ્રક્રિયા

આ બિલ અગાઉની દૂર કરવાની પ્રક્રિયાને જાળવી રાખે છે.

- મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરને પદ પરથી દૂર કરવાની પ્રક્રિયાએ સર્વોચ્ચ ન્યાયાલયના ન્યાયાધીશને દૂર કરવાની પ્રક્રિયા મુજબ જ છે.
- જ્યારે અન્ય ચૂંટણી કમિશનરને રાષ્ટ્રપતિ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરની સલાહથી હટાવી શકે છે.

રાજ્યનામું

બિલમાં 1991ના અધિનિયમની સમાન જોગવાઈ જાળવી રાખી છે.

- ભારતના મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનર પોતાનું રાજ્યનામું રાષ્ટ્રપતિને આપી શકે છે.

નોંધ : (1) સૂચિત આ બિલ 'ચૂંટણી પંચ (ચૂંટણી કમિશનની સેવાની શરતો અને વ્યવસાયના વ્યવહાર) અધિનિયમ, 1991'ને રદ કરે છે. એકવાર તે પસાર થયા પછી ચૂંટણી પંચની કામગીરી નવા કાયદા દ્વારા સંચાલિત થશે.

(2) બિલમાં એવી જોગવાઈ છે કે જ્યારે પણ શક્ય હોય ત્યારે ચૂંટણી પંચનો વ્યવહાર સર્વસંમતિથી થવો જોઈએ, મતભેદના કિસ્સામાં બહુમતીનો મત પ્રબળ હશે.

કેન્દ્રીય ચૂંટણી પંચ વિશે

કેન્દ્રીય ચૂંટણી પંચ એ એક સ્થાયી અને બંધારણીય સંસ્થા છે.

- ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ 324 અનુસાર લોકસભા, રાજ્યસભા, રાજ્ય વિધાનસભાઓ, રાષ્ટ્રપતિ અને ઉપરાષ્ટ્રપતિની ચૂંટણીઓનું સંચાલન અને નિયંત્રણ કરે છે.
- ચૂંટણીપંચની સ્થાપના 25 જાન્યુઆરી, 1950ના રોજ થઈ હતી.
- આથી, આ દિવસની યાદમાં ભારતમાં દર વર્ષે 25 જાન્યુઆરીના રોજ 'રાષ્ટ્રીય મતદાતા દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

"DAILY PLAN" સાથે "DAILY TARGET"
ACHIEVE કરાવતો એકમાત્ર કોર્સ

GPSC STRATEGY COURSE Only Prelims

Class 1/2, Dy.S.O., STI, TDO

જંદાન Offer

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

Google Play Download on the App Store

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

3 Months
Validity

Without Material

~~12000/-~~
₹ 2999/-

6 Months
Validity

~~14000/-~~
₹ 3499/-

12 Months
Validity

~~15600/-~~
₹ 3899/-

With Material

~~22000/-~~
₹ 5499/-

~~23600/-~~
₹ 5899/-

1. નીચેના વિધાન પર વિચાર કરો :

1. તે કેરળ રાજ્યમાં ઉજવાતો એક તહેવાર છે.
2. આ તહેવાર 10 દિવસ સુધી ચાલે છે.
3. આ તહેવાર મલયાલમ માસ 'ચંગમ'ના આઠમાં દિવસે ઓગસ્ટ સાપ્ટેમ્બરમાં શરૂ થાય છે.

ઉપરોક્ત વિધાનો કયા તહેવાર સાથે સંબંધિત છે :

- (A) ઓણમ (B) પોંગલ (C) કંબાલા (D) બિહુ (A)

2. તાજેતરમાં જુલાઈ-ઓગસ્ટ 2023 દરમિયાન કેટલામાં વિમેન્સ ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપનું આયોજન થયું હતું ?

- (A) 8માં (B) 9માં (C) 10માં (D) 11માં (B)

3. તાજેતરમાં નવમાં વિમેન્સ ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2023નું આયોજન કયાં થયું હતું ?

- (A) ફ્રાન્સ (B) ઓસ્ટ્રેલિયા (C) ન્યુઝિલેન્ડ (D) (B) અને (C) બંને (D)

4. વિમેન્સ ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2023 વિજેતા દેશનું નામ જણાવો ?

- (A) અમેરિકા (B) ફ્રાન્સ (C) ઈંગ્લેન્ડ (D) સ્પેન (D)

5. વિમેન્સ ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2023માં 'ગોલ્ડન બોલ' એવોર્ડ વિજેતા ખેલાડીનું નામ શું છે ?

- (A) સુશ્રી એલેક્સ મોર્ગન (B) સુશ્રી આઈતાના બોનમાતી
(C) સુશ્રી મેરી ઈયરપ્સ (D) સુશ્રી સલમા પેરેલ્યુલો (B)

6. વિમેન્સ ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2023માં 'ગોલ્ડન બૂટ' એવોર્ડ વિજેતા ખેલાડીનું નામ શું છે ?

- (A) સુશ્રી હિનાતા મિયાઝાવા (B) સુશ્રી આઈતાના બોનમાતી
(C) સુશ્રી મેરી ઈયરપ્સ (D) સુશ્રી સલમા પેરેલ્યુલો (A)

7. તાજેતરમાં 'મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરો (નિમણૂક, સેવાની શરતો અને કાર્યકાળ) બિલ, 2023' રાજ્યસભામાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આ બિલ સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. આ બિલ ત્રણ સભ્યોની પસંદગી સમિતિમાંથી મુખ્ય ન્યાયાધીશને બાકાત રાખવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે.
2. આ બિલમાં કરેલી જોગવાઈ મુજબ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરની પસંદગી સમિતિમાં અધ્યક્ષ તરીકે વડાપ્રધાન, લોકસભાના વિરોધ પક્ષના નેતા અને વડાપ્રધાન દ્વારા નામાંકિત કેન્દ્રીય મંત્રીનો સમાવેશ થાય છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને સાચા (D) 1 અને 2 બંને ખોટા (C)

ભારતની પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ પોસ્ટ ઓફિસ

3D પ્રિન્ટિંગ

તાજેતરમાં ભારતે તેની પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ પોસ્ટ ઓફિસનું અનાવરણ કર્યું છે.

- જેનું ઉદ્ઘાટન કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી અશ્વિની વૈષ્ણવે કેમ્પ્લિજ લેઆઉટ બેંગલુરુમાં કર્યું હતું.
- લાર્સન એન્ડ ટુબ્રો લિમિટેડ દ્વારા માત્ર 43 દિવસમાં બનાવવામાં આવેલ આ પોસ્ટ ઓફિસ 3D-પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીની ઝડપી પ્રગતિ દર્શાવે છે.
- બહુરાષ્ટ્રીય કંપની લાર્સન એન્ડ ટુબ્રો લિમિટેડે IIT મદ્રાસના ટેકનોલોજીકલ સપોર્ટ સાથે આ પોસ્ટ ઓફિસનું નિર્માણ કર્યું છે.
- 3D પ્રિન્ટિંગ શરૂઆતમાં 1980ના દાયકામાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું, 3D પ્રિન્ટિંગ ખર્ચ અને ચોકસાઈ સાથે સંઘર્ષ કરે છે.
- જોકે તાજેતરની નવીનતાઓએ આ અવરોધોને દૂર કર્યા છે. જેના કારણે તે ઓટોમોટિવ, એરોસ્પેસ અને હેલ્થકેર જેવા ઉદ્યોગોમાં એકીકરણ તરફ દોરી જાય છે.
- 3D પ્રિન્ટિંગને એડિટિવ મેન્યુફેક્ચરિંગ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે, કમ્પ્યુટર દ્વારા જનરેટેડ ડિઝાઈનનો ઉપયોગ કરીને થ્રી-ડાયમેન્શનલ ઓબ્જેક્ટ લેયરનું નિર્માણ કરે છે.

કેન્દ્રીય જળ આયોગે ફ્લડવોચ મોબાઈલ એપ લોન્ચ કરી

તાજેતરમાં કેન્દ્રીય જળ આયોગે (સેન્ટ્રલ વોટર કમિશન-CWC) એ 'ફ્લડવોચ' મોબાઈલ એપ્લિકેશન લોન્ચ કરી છે.

- કેન્દ્રીય જળ આયોગના અધ્યક્ષ શ્રી કુશવિન્દર વોહરાએ આ એપ્લિકેશન લોન્ચ કરી હતી.

ફ્લડવોચ મોબાઈલ એપ્લિકેશન (Floodwatch Mobile App)

આ એપ્લિકેશન 7 દિવસ સુધી વાસ્તવિક સમયમાં પૂરની આગાહી કરી શકે છે.

- ઈન-હાઉસ વિકસિત આ એપ્લિકેશન સચોટ પૂરની આગાહી પ્રદાન કરવા માટે સેટેલાઈટ ડેટા વિશ્લેષણ, ગાણિતિક મોડેલિંગ અને રીઅલ-ટાઈમ મોનિટરિંગનો ઉપયોગ કરે છે.

- ભારતમાં પૂરની સ્થિતિ પર સુલભ માહિતી સાથે એપ્લિકેશન અંગ્રેજી હિન્દીમાં વાંચી શકાય તેવા અને ઓડિયો ધ્રોડકાસ્ટ સહિત વપરાશકર્તા-મૈત્રીપૂર્ણ સુવિધાઓ પ્રદાન કરે છે.
- 338 સ્ટેશનનો ડેટા 23 રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો માટે રીઅલ-ટાઈમ અપડેટ્સ પ્રદાન કરશે.
- એપ્લિકેશનની ઈન્ટરેક્ટિવ મેપ સુવિધા વપરાશકર્તાઓને ચોક્કસ સ્ટેશનો, રાજ્યો અથવા બેસિન પસંદ કરીને 24 કલાક અથવા 7 દિવસ સુધી સેન્ટ્રલ વોટર કમિશન પૂરની આગાહી અથવા પૂરની સલાહ મેળવવાની મંજૂરી આપે છે.

અગ્નિબાન સબઓર્બિટલ ટેક્નોલોજીકલ ડેમોન્સ્ટ્રેટર (SOrTeD)

ચેન્નાઈ સ્થિત સ્પેસ ટેક સ્ટાર્ટઅપ અગ્નિકુલ કોસમોસે (Agnikul Cosmos) તેના રોકેટ અગ્નિબાનના વિકાસ સાથે ભારતના ખાનગી અવકાશ ક્ષેત્રમાં પ્રગતિ કરી છે.

- અગ્નિકુલ કોસમોસ તેમના ગ્રાઉન્ડબ્રેકિંગ અગ્નિબાન સબઓર્બિટલ ટેક્નોલોજીકલ ડેમોન્સ્ટ્રેટર, વિશ્વનું પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ રોકેટ અવકાશમાં લોન્ચ કરવા તૈયાર છે.
- અગ્નિકુલ કોસમોસને ઈન્ડિયન સ્પેસ રિસર્ચ ઓર્ગેનાઈઝેશન (ISRO) અને ઈન્ડિયન નેશનલ સ્પેસ પ્રમોશન એન્ડ ઓથોરાઈઝેશન સેન્ટર (IN-Space)નું સમર્થન મળે છે.

અગ્નિબાન સબઓર્બિટલ ટેક્નોલોજી ડેમોન્સ્ટ્રેટર વિશે

અગ્નિબાન સબઓર્બિટલ ટેક્નોલોજી ડેમોન્સ્ટ્રેટર (SorTeD) રોકેટ એ બે તબક્કાનું પ્રક્ષેપણ વ્હીકલ છે.

- તે અગ્નિકુલના પેટન્ટ અગ્નિલેટ એન્જિન (Agnikul's Patented Agnilet Engine) દ્વારા સંચાલિત છે.
- અગ્નિલેટ 3D પ્રિન્ટેડ, 6 કિલો ન્યુટન (KN) અર્ધ-કાયોજેનિક એન્જિન છે જે પ્રવાહી ઓક્સિજન અને કેરોસીનનો પ્રોપેલન્ટ તરીકે ઉપયોગ કરે છે.
- અગ્નિલેટ એ વિશ્વનું પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ એન્જિન છે જેનું સંપૂર્ણ ભારતમાં ડિઝાઈન અને ઉત્પાદન કરવામાં આવ્યું છે.
- આ એન્જિન ખૂબ જ જટિલ છે અને તે ખૂબ જ ઊંચા તાપમાને કામ કરે છે.

- તે પૃથ્વીની સપાટીથી લગભગ 700 કિમીની નીચી પૃથ્વીની ભ્રમણકક્ષામાં 100 કિલોગ્રામ સુધીના પેલોડને લઈ જવા માટે સક્ષમ છે.
- રોકેટ 18 મીટર ઊંચું છે અને તેનું વજન 14000 કિલો છે.

નોંધ : (1) અગ્નિકુલ કોસમોસે 2022માં આંધ્રપ્રદેશના શ્રીહરિકોટા સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટર (SDSC) ખાતે ભારતનું પ્રથમ ખાનગી લોન્ચપેડ અને મિશન કન્ટ્રોલ સેન્ટર ખુલ્યું હતું. તેનું ઉદ્ઘાટન 28 નવેમ્બર ઈસરોના અધ્યક્ષ શ્રી એસ. સોમનાથે કર્યું હતું.

(2) 3D પ્રિન્ટિંગને એડિટિવ મેન્યુફેક્ચરિંગ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

ગ્રીન હાઈડ્રોજન માટે ધોરણો નક્કી કરવામાં આવ્યા

નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલયએ તાજેતરમાં ગ્રીન હાઈડ્રોજનના ધોરણોને વ્યાખ્યાયિત કર્યા છે, જે 'ગ્રીન' તરીકે વર્ગીકૃત હાઈડ્રોજન ઉત્પાદન માટે ઉત્સર્જન મર્યાદા નક્કી કરે છે.

- આ નોંધપાત્ર વિકાસ ટકાઉ ઊર્જા ઉકેલો તરફના વૈશ્વિક પ્રયાસોમાં ભારતને મોખરે રાખે છે.
- નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલયે નિર્ધારિત કર્યું છે કે ગ્રીન હાઈડ્રોજનમાં છેલ્લા 12 મહિનાના સમયગાળામાં સરેરાશ તરીકે લેવામાં આવેલ પ્રતિ કિલો હાઈડ્રોજન (H2) સમકક્ષ 2 કિલો કાર્બન ડાયોક્સાઈડ (CO2) થી વધુ ન હોવું જોઈએ.
- આ ધોરણ અથવા સ્ટાન્ડર્ડ વોટર ટ્રીટમેન્ટ, વિદ્યુત વિચ્છેદન-વિશ્લેષણ અને ગેસ શુદ્ધિકરણ સહિત વિવિધ ઉત્પાદન પગલાંઓમાંથી ઉત્સર્જનને આવરી લે છે.
- નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલય ગ્રીન હાઈડ્રોજન અને તેના ડેરિવેટિવ્સના માપન, રિપોર્ટિંગ, મોનિટરિંગ, ઓનસાઈટ વેરિફિકેશન અને સર્ટિફિકેશન માટે વિગતવાર પદ્ધતિનો ઉલ્લેખ કરશે.
- બ્યૂરો ઓફ એનર્જી એફિશિયન્સી (BEE), ઊર્જા મંત્રાલય ગ્રીન હાઈડ્રોજન જનરેશન પ્રોજેક્ટ્સની દેખરેખ, ચકાસણી અને પ્રમાણપત્રની દેખરેખ રાખતી માન્યતા પ્રાપ્ત એજન્સીઓ માટે કેન્દ્રીય સત્તા તરીકે કાર્ય કરશે.

નોંધ : (1) જાન્યુઆરી 2023માં શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં કેન્દ્રીય કેબિનેટે 'નેશનલ ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશન'ને મંજૂરી આપી હતી.

(2) આ મિશનનો ઉદ્દેશ્ય ગ્રીન હાઈડ્રોજન અને તેના ડેરિવેટિવ્સના ઉત્પાદન, ઉપયોગ અને નિકાસ માટે ભારતને વૈશ્વિક હબ બનાવવાનો છે.

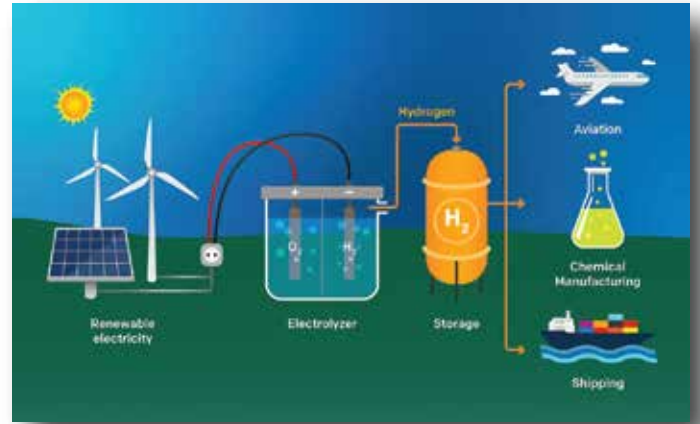
(3) આ મિશનનો પ્રારંભિક ખર્ચ રૂ. 19,744 કરોડ છે.

ગ્રીન હાઈડ્રોજન શું છે ?

ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું ઉત્પાદન વિદ્યુત વિચ્છેદન-વિશ્લેષણ દ્વારા ઊર્જાના નવીનીકરણીય સ્ત્રોતો જેમ કે સૌર, પવન અથવા હાઈડ્રલ પાવરનો ઉપયોગ કરીને કરવામાં આવે છે.

- જ્યારે વિદ્યુત પ્રવાહ પાણીમાંથી પસાર થાય છે, ત્યારે તે વિદ્યુત વિચ્છેદન દ્વારા તેને મૂળ ઓક્સિજન અને હાઈડ્રોજનમાં વિભાજિત કરે છે.
- જો આ પ્રક્રિયા માટે વપરાતી વીજળીનો સ્ત્રોત પવન અથવા સૌર ઊર્જા જેવા પુનઃપ્રાપ્ય સ્ત્રોત હોય તો આ રીતે ઉત્પન્ન થતા હાઈડ્રોજનને 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' કહેવામાં આવે છે.
- હાઈડ્રોજન સાથે સંકળાયેલા રંગો હાઈડ્રોજન પરમાણુ મેળવવા માટે વપરાતા પાવર સ્ત્રોતને દર્શાવે છે.
- ઉદાહરણ તરીકે જો કોલસાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો તેને બ્રાઉન હાઈડ્રોજન કહેવામાં આવે છે.
- 'ગ્રીન'એ હાઈડ્રોજન મેળવવા માટે કેવી રીતે વીજળી ઉત્પન્ન થાય છે તેના પર આધાર રાખે છે, જે સળગાવવામાં આવે ત્યારે ગ્રીનહાઉસ ગેસનું ઉત્સર્જન કરતું નથી.
- ગ્રીન હાઈડ્રોજન હાલમાં વૈશ્વિક હાઈડ્રોજન ઉત્પાદનમાં 1% કરતા ઓછો હિસ્સો ધરાવે છે કારણ કે તેનું ઉત્પાદન કરવું મોંઘુ છે.

નેશનલ ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશન

નેશનલ ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશન એ ગ્રીન હાઈડ્રોજનના વ્યાપારી ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહન આપવા અને ભારતને ઈંધણનો ચોખ્ખો નિકાસકાર બનાવવાનો એક કાર્યક્રમ છે.

- આ મિશન ગ્રીન હાઈડ્રોજનની માંગમાં વધારો કરશે તેમજ તેના ઉત્પાદન, ઉપયોગ અને નિકાસને પ્રોત્સાહન આપશે.

પેટા યોજનાઓ

ગ્રીન હાઈડ્રોજન ટ્રાન્ઝિશન કાર્યક્રમ માટે વ્યૂહાત્મક હસ્તક્ષેપ

તે ઈલેક્ટ્રોલાઈઝરના સ્થાનિક ઉત્પાદન માટે ભંડોળ પૂરું પાડશે અને ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું ઉત્પાદન કરશે.

NATIONAL GREEN HYDROGEN MISSION

મિશન માટે પ્રારંભિક ખર્ચ :
રૂ.19,744 કરોડ

નોડલ મંત્રાલય :
નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલય

2030 સુધીમાં લગભગ 125GWનો રિન્યુએબલ એનર્જી ક્ષમતાનો ઉમેરો

2030 સુધીમાં 6
લાખથી વધુ
નોકરીનું સર્જન

2030 સુધીમાં વાર્ષિક
ગ્રીન હાઈડ્રોજન ગેસ ઉત્સર્જનમાં
લગભગ 50 MMT ઘટાડો

8 લાખ
કરોડથી
વધુનું રોકાણ

ગ્રીન હાઈડ્રોજન હબ

હાઈડ્રોજનના મોટા પાયે ઉત્પાદન અથવા ઉપયોગને સમર્થન આપવા સક્ષમ રાજ્યો અને પ્રદેશોને ગ્રીન હાઈડ્રોજન હબ તરીકે ઓળખવામાં આવશે અને વિકસાવવામાં આવશે.

નેશનલ ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશનના ઉદ્દેશ્યો

- 2030 સુધીમાં ભારતમાં લગભગ 125 ગીગાવોટની નવીનીકરણીય ઊર્જા ક્ષમતા ઉમેરવાની સાથે વાર્ષિક ઓછામાં ઓછા 5 MMT (મિલિયન મેટ્રિક ટન)ની ગ્રીન હાઈડ્રોજન ઉત્પાદન ક્ષમતા વિકસાવવી.
- તે કુલ રોકાણમાંથી રૂ.8 લાખ કરોડથી વધુ રોકાણ કરવાનો લક્ષ્યાંક ધરાવે છે અને તેનાથી છ લાખ નોકરીઓ ઉત્પન્ન થવાની અપેક્ષા છે.

- તેના કારણે અશ્મિભૂત ઈંધણની આયાતમાં રૂ.1 લાખ કરોડથી વધુનો સંચિત ઘટાડો થશે અને વાર્ષિક ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જનમાં લગભગ **50 MT**નો ઘટાડો થશે.

નોડલ મંત્રાલય

નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલયની સમગ્ર દેખરેખ અને માર્ગદર્શન હેઠળ નેશનલ ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશન અમલમાં આવશે.

મહત્વ

તે ઔદ્યોગિક, પરિવહન અને ઊર્જા ક્ષેત્રોનું ડીકાર્બોનાઈઝેશન આયાતી અશ્મિભૂત ઈંધણ અને ફીડસ્ટોક્સ પરની નિર્ભરતા ઘટાડવામાં, સ્થાનિક ઉત્પાદન ક્ષમતામાં વધારો કરવા, નોકરીઓનું સર્જન કરવામાં અને નવી ટેકનોલોજીને આગળ વધારવામાં ફાળો આપશે.

ક્ષમતા

ભારત ગ્રીન હાઈડ્રોજનના ઉત્પાદન માટે અનુકૂળ ભૌગોલિક સ્થાન તેમજ સૂર્યપ્રકાશ અને હવાની પુષ્કળ ઉપલબ્ધતા ધરાવે છે.

- જ્યાં ડાયરેક્ટ ઈલેક્ટ્રિકિફિકેશન શક્ય નથી એવા વિસ્તારોમાં ગ્રીન હાઈડ્રોજન ટેકનોલોજીનો પ્રચાર કરવામાં આવી રહ્યો છે.
- આમાંના કેટલાક ઉદ્યોગોમાં લાંબા અંતરના પરિવહન, કેટલાક ઔદ્યોગિક અને પાવર સેક્ટરમાં ઉચ્ચ સંગ્રહ ક્ષમતાના સાધનોનો સમાવેશ થાય છે.
- ઉચ્ચ-મૂલ્યવાળી ગ્રીન પ્રોડક્ટ્સ અને એન્જિનિયરિંગ, પ્રાપ્તિ અને બાંધકામ સેવાઓની નિકાસ માટે પ્રાદેશિક હબનો વિકાસ ઉદ્યોગના પ્રારંભિક તબક્કાને કારણે શક્ય છે.

નવા Syllabus મુજબ

વડોદરા મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન

VMC જૂ.ક્લાર્ક

• Recorded Batch

₹499/-

45 Days Validity

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

Google Play | App Store

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

ગંધોળ Offer

₹666/-

3 Months Validity

1. તાજેતરમાં ભારતે કયા શહેરમાં પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ પોસ્ટ ઓફિસનું અનાવરણ કર્યું હતું ?

- (A) બેંગલુરુ (B) શ્રીનગર (C) ચેન્નાઈ (D) દિલ્હી

(A)

2. તાજેતરમાં કેન્દ્રીય જળ આયોગે 'ફ્લડવોચ' મોબાઈલ એપ્લિકેશન શરૂ કરી છે. તેના વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

- (A) આ એપ્લિકેશન 7 દિવસ સુધી વાસ્તવિક સમયમાં પૂરની આગાહી કરી શકે છે.
 (B) આ એપ્લિકેશન IIT બેંગલુરુ અને IIT રુરકી દ્વારા સહવિકસિત છે.
 (C) (A) અને (B) બંને સાચા
 (D) (A) અને (B) બંને ખોટા

(A)

3. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ અગ્નિબાન સબઓર્બિટલ ટેકનોલોજીકલ ડેમો-સ્ટ્રેટર (SOOrTeD) વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. તે ચેન્નાઈ સ્થિત સ્પેસ ટેક સ્ટાર્ટઅપ અગ્નિકુલ કોસમોસ દ્વારા વિકસિત બે તબક્કાનું પ્રક્ષેપણ વ્હીકલ છે.
 2. તે અગ્નિકુલના પેટન્ટ અગ્નિલેટ એન્જિન દ્વારા સંચાલિત છે આ અગ્નિલેટ વિશ્વનું પ્રથમ 3D-પ્રિન્ટેડ એન્જિન છે.
 3. તે પૃથ્વીની સપાટીથી લગભગ 700 કિમીની નીચી પૃથ્વીની ભ્રમણકક્ષામાં 100 કિલોગ્રામ સુધીના પેલોડને લઈ જવા માટે સક્ષમ છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (A) માત્ર 2 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 3
 (C) માત્ર 3 (D) 1, 2 અને 3

(D)

4. તાજેતરમાં નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલયે ગ્રીન હાઈડ્રોજન માટે ધોરણો નક્કી કર્યા હતા. આ અંતર્ગત ગ્રીન હાઈડ્રોજનમાં છેલ્લા 12 મહિનાના સમયગાળામાં સરેરાશ તરીકે લેવામાં આવેલ પ્રતિ કિલો હાઈડ્રોજન (H2) સમકક્ષ.....કિલો કાર્બન ડાયોક્સાઈડ (CO2)થી વધુ ન હોવું જોઈએ.

- (A) 1 કિલો (B) 2 કિલો (C) 4 કિલો (D) 6 કિલો

(B)

23 AUGUST, 2023 WEDNESDAY

દિવસ મહિમા : 23 ઓગસ્ટ, આંતરરાષ્ટ્રીય ગુલામ વ્યાપાર અને તેના અંતની
ચાદગીરીનો દિવસ

શ્રી સચિન તેંડુલકર ચૂંટણી પંચના નેશનલ આઈકોન બનશે

ભૂતપૂર્વ ભારતીય ક્રિકેટર શ્રી સચિન તેંડુલકર ચૂંટણી પંચ (EC)ના 'નેશનલ આઈકોન' બનશે. અને ચૂંટણી પ્રક્રિયામાં વધુ મતદારની ભાગીદારીની જરૂરિયાત અંગે જાગૃતિ ફેલાવશે.

- દિલ્હી ખાતે શ્રી સચિન તેંડુલકર ચૂંટણી પંચ સાથે ત્રણ વર્ષના MoU પર હસ્તાક્ષર કરશે. જેના ભાગરૂપે તેઓ મતદાર જાગૃતિ ફેલાવશે.
- શ્રી સચિન તેંડુલકરને નેશનલ આઈકોન તરીકે નિયુક્ત કરવાનો નિર્ણય એ ભારતમાં વધુ મતદારોની ભાગીદારીને પ્રોત્સાહિત કરવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે.
- યુવાનોમાં શ્રી સચિનની લોકપ્રિયતા અને પ્રભાવ તેને સારા માટે એક શક્તિશાળી બળ બનાવે છે અને તે નિશ્ચિતપણે ચૂંટણી પ્રક્રિયા પર સકારાત્મક અસર કરશે.
- નોંધનીય છે કે ગયા વર્ષે શ્રી પંકજ ત્રિપાઠીને નેશનલ આઈકોન તરીકે માન્યતા આપી હતી. એ અગાઉ 2019 લોકસભાની ચૂંટણી દરમિયાન ક્રિકેટર મહેન્દ્રસિંહ ધોની, અભિનેતા આમિર ખાન અને બોક્સર મેરીકોમ ચૂંટણી પંચના નેશનલ આઈકોન રહી ચૂક્યા છે.

માલાબાર અભ્યાસની 27મી આવૃત્તિ

માલાબાર અભ્યાસની 27મી આવૃત્તિ ઓસ્ટ્રેલિયાના પૂર્વ કિનારે

21 ઓગસ્ટના રોજ સમાપ્ત થઈ હતી.

- આ કવાયતમાં ભારતીય નૌકાદળ, રોયલ ઓસ્ટ્રેલિયન નેવી, જાપાન મેરીટાઈમ સેલ્ફ-ડિફેન્સ ફોર્સ અને યુએસ નેવીના નૌકાદળ સામેલ હતા.
- નોંધનીય છે કે ઓસ્ટ્રેલિયાએ આ વર્ષે પ્રથમ વખત માલાબાર બહુપક્ષીય નૌકા કવાયતનું આયોજન કર્યું હતું.
- બે તબક્કામાં આયોજિત આ કવાયતમાં જટિલ હવા, સપાટી અને સમુદ્ર નીચેની કવાયત, હથિયાર ફાયરિંગ અને ક્રોસ ડેક હેલિકોપ્ટર કામગીરીનો સમાવેશ થાય છે.

- સહભાગી જહાજોએ તેમની આંતર-કાર્યક્ષમતા અને યુદ્ધ લડવાની ક્ષમતા દર્શાવી છે અને અદ્યતન દરિયાઈ કામગીરી હાથ ધરવાની તેમની ક્ષમતામાં વધારો કર્યો છે.
- આ કવાયતએ ઈન્ડો-પેસિફિક ક્ષેત્રમાં સહકારી તાલીમ, દરિયાઈ સુરક્ષા અને પ્રાદેશિક સ્થિરતા દ્વારા શાંતિ અને સુરક્ષાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ચાર ક્વાડ દેશોની પ્રતિબદ્ધતાને પુનઃપુષ્ટિ કરી હતી.
- ક્વાડ જૂથના દેશો વચ્ચે યોજાતી આ માલાબાર કવાયત ઈન્ડો-પેસિફિક ક્ષેત્રમાં પ્રાદેશિક સુરક્ષા અને સ્થિરતાને પ્રોત્સાહન આપવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે.
- બહુવિધ નૌકાદળોની ભાગીદારી દરિયાઈ સુરક્ષા પ્રત્યેની તેમની સહિયારી પ્રતિબદ્ધતા અને એકીકૃત દળ તરીકે કામ કરવાની તેમની ક્ષમતાને રેખાંકિત કરે છે.
- આ કવાયત મુક્ત, ખુલ્લું અને સમાવિષ્ટ ઈન્ડો-પેસિફિક જાળવવા, પ્રદેશમાં શાંતિ અને સુરક્ષાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ફાળો આપે છે.

માલાબાર અભ્યાસ વિશે

ભારત અને અમેરિકા વચ્ચે સૌપ્રથમ વખત 1992માં 'માલાબાર' નામના દ્વિપક્ષીય નૌસેના અભ્યાસનો પ્રારંભ થયો હતો.

- ત્યારબાદ વર્ષ 2015માં આ અભ્યાસમાં જાપાનનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.
- આથી, વર્ષ 2015થી માલાબાર અભ્યાસ ત્રિપક્ષીય સૈન્ય અભ્યાસ બની ગયો હતો.
- ઈન્ડો-પેસિફિક ક્ષેત્રમાં ચીનના વધતા વર્ચસ્વને મર્યાદિત કરવા માટે ભારતની વિનંતી પર ઓસ્ટ્રેલિયા પણ વર્ષ 2020માં માલાબાર અભ્યાસમાં જોડાયું હતું.
- આ એક દાયકામાં પ્રથમ વખત હતું કે 'માલાબાર અભ્યાસ 2020'માં ચારેય ક્વાડ સભ્યોની ભાગીદારી જોવા મળી હતી.
- ચાર ક્વાડ દેશો દ્વારા યોજનાર આ અભ્યાસ ચીન સામે વિશેષ કૂટનીતિક મહત્ત્વ ધરાવે છે. જે ચીન સામે આ ચાર દેશોની એકતા તથા સંરક્ષણ તાકાતને પ્રદર્શિત કરે છે.

નોંધ : (1) ભારતના પરમાણુ પરીક્ષણોની પૃષ્ઠભૂમિમાં 1996થી 2000 સુધી આ અભ્યાસ સ્થગિત રાખવામાં આવ્યો હતો.

(2) માલાબાર અભ્યાસ વર્ષ 2002થી વાર્ષિક ધોરણે હાથ ધરવામાં આવે છે.

QUAD

QUADને 'QSD' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

- QSDનું પૂરું નામ 'Quadrilateral Security Dialogue' છે. જેને QUAD (ક્વાડ) તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

- તે સમયે જાપાનના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી શિન્ઝો અબે દ્વારા ભારતના વડાપ્રધાન ડો. મનમોહન સિંહ, અમેરિકાના ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી ડિક ચેની અને ઓસ્ટ્રેલિયાના વડાપ્રધાન શ્રી જોન હોવાર્ડના સહયોગથી 2007માં આ ડાયલોગનો પ્રારંભ થયો હતો.
- જેનો વર્ષ 2008માં અંત આવ્યો હતો.
- જોકે, વર્ષ 2017માં આ ગ્રુપને ફરીથી સંગઠિત કરવામાં આવ્યું હતું.
- ક્વાડ દેશોમાં ભારત, અમેરિકા, જાપાન અને ઓસ્ટ્રેલિયાનો સમાવેશ થાય છે.

CSIR Prima ET11 : ભારતનું પ્રથમ સ્વદેશી ઈ-ટ્રેક્ટર લોન્ચ

સેન્ટ્રલ મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ (CMERI)એ ભારતનું પ્રથમ સ્વદેશી ઈ-ટ્રેક્ટર **CSIR Prima ET11**નું અનાવરણ કર્યું હતું.

- કેન્દ્રીય વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી મંત્રી ડો. જિતેન્દ્ર સિંહે કૃષિ સ્ટાર્ટઅપના મહત્ત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો અને કૃષિમાં AI-સંચાલિત તકનીકોને અપનાવવા વિનંતી કરી હતી.
- તેમણે ઈ-ટ્રેક્ટર, ટપક સિંચાઈ અને જીનોમ સિક્વન્સિંગ ફાર્મિંગ જેવી વિશિષ્ટ કૃષિ તકનીકોમાં સ્ટાર્ટઅપ્સની વધતી જતી રુચિને પ્રકાશિત કરી હતી.
- ડો. જિતેન્દ્ર સિંહે ભારતની બિનઉપયોગી કૃષિ સંભવિતતા પર ભાર મૂક્યો અને સરકાર સંચાલિત વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગશાળાઓમાં સફળ સંશોધન માટે **5S મંત્ર** – **Showcasing, stakeholders, startups, synergizing, and strategizing** પ્રસ્તાવિત કર્યા હતા.

CMERI

સેન્ટ્રલ મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ (CMERI) એ પશ્ચિમ બંગાળના દુર્ગાપુર ખાતે સ્થિત એક જાહેર ઈજનેરી સંશોધન અને વિકાસ સંસ્થા છે.

- તે ભારતીય વૈજ્ઞાનિક અને ઔદ્યોગિક સંશોધન પરિષદ (CSIR)ની ઘટક પ્રયોગશાળા છે.
- આ સંસ્થા ભારતમાં મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રે એકમાત્ર રાષ્ટ્રીય સ્તરની સંશોધન સંસ્થા છે.
- CMERIની સ્થાપના ફેબ્રુઆરી 1958માં CSIRના સમર્થન હેઠળ કરવામાં આવી હતી.

રશિયાનું Luna 25 ચંદ્રની સપાટી પર કેશ થયું

તાજેતરમાં રશિયાનું Luna 25 ચંદ્રની સપાટી પર કેશ થયું હતું.

Luna 25

Luna 25 રશિયાના રોસ્કોસ્મોસ દ્વારા આયોજિત ચંદ્ર લેન્ડર મિશન છે.

- તેને 10 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ વોસ્તોની કોસ્મોડ્રોમથી લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- લુના-25ને સોયુઝ-2.1b રોકેટ પર લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- 47 વર્ષના અંતરાલ પછી રશિયાએ ચંદ્રમાં સંશોધન કરવા માટે આ મિશન લોન્ચ કર્યું હતું.
- આ મિશન ભારતના ચંદ્રયાન 3ને અનુસરે છે, જે ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પ્રદેશની શોધ સંબંધિત છે.
- આ મિશન ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવની નજીક બેગુસ્લાવસ્કી ક્રેટર પર ઉતરવાનું લક્ષ્ય રાખતું હતું.
- ચંદ્રયાન-3 કરતા લગભગ એક મહિના પછી લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હોવા છતાં લુના 25 તેના વધુ સીધા પ્રક્ષેપણને કારણે ચંદ્ર પર વહેલું પહોંચવામાં સફળ રહ્યું હતું પરંતુ ચંદ્રની સપાટી પર ઉતરાણ કરે તે પહેલા કેશ થયું હતું.
- Luna 25નું વજન 1,750 કિગ્રા હતું. જે ચંદ્રયાન 3 કરતા ઘણું ઓછું છે, તથા તે ઝડપી મુસાફરી માટે મહત્વપૂર્ણ હતું.
- લુના 25 1 વર્ષના મિશન માટે બનાવવામાં આવ્યું હતું, જે હીટિંગ સિસ્ટમ અને બિન-સૌર ઊર્જા સ્ત્રોતથી સજ્જ હતું.
- લુના 25 લેન્ડર મુખ્યત્વે આઠ પેલોડ લઈ ગયું હતું. જેનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય ધ્રુવીય બાહ્યમંડળમાં જમીનની રચના, ધૂળના કણોનો અભ્યાસ અને સૌથી અગત્યનું સપાટી પરના પાણીને શોધવાનો છે.

Luna 25ની નિષ્ફળતા

લુના 25 અવકાશયાનને તેની કાર્યકારી મર્યાદા ઓળંગતી વખતે તકનીકી ખામીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો.

- નિષ્ફળતા તેની પરિપત્ર ભ્રમણકક્ષાને પ્રી-લેન્ડિંગ નીચલી ભ્રમણકક્ષામાં સ્થાનાંતરિત કરવાના પ્રયાસ સાથે સંબંધિત હોવાનું જણાય છે.

- તે મૈન્યૂવર (Maneuver) દરમિયાન વધુ પડતા જોર (Thrust) અને દિશામાં વિચલનને કારણે તે ચંદ્રની સપાટી સાથે અથડાયું હતું.
- આ ઘટના દરમિયાન રોસકોસમોસનો સંપર્ક તૂટી ગયો હતો. [®]
- રશિયા-યુક્રેન યુદ્ધને કારણે રશિયાએ વિશ્વના વિવિધ ભાગોમાં દેશો દ્વારા સંચાલિત ટ્રેકિંગ સિસ્ટમનો ઉપયોગ કરવાનો વિશેષાધિકાર ગુમાવ્યો છે.
- રોસકોસમોસ માત્ર ત્રણ સ્ટેશનો (બે રશિયામાં અને એક રશિયન હસ્તકના કિમીઆમાં) પર લુના 25નો સંપર્ક કરી શકતું હતું. અને અવકાશયાનમાંથી સિગ્નલ પ્રાપ્ત કરી શકતું હતું.
- રશિયાથી વિપરીત ISROને ચંદ્રની આસપાસ ચંદ્રયાન 3ને ટ્રેક કરવા માટે NASA અને ESA પાસેથી મદદ મળી રહી હતી.

નોંધ : (1) ચંદ્ર ઉતરાણમાં ચંદ્રની ભ્રમણકક્ષામાંથી ચંદ્રની સપાટી સુધીના પડકારરૂપ વંશનો સમાવેશ થાય છે, જેને ઘણીવાર '15 મિનિટ્સ ઓફ ટેરર' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(2) જટિલતા આ નિર્ણાયક તબક્કા દરમિયાન અવકાશયાનની ગતિ, માર્ગ અને ઊંચાઈને ચોક્કસપણે નિયંત્રિત કરવાની જરૂરિયાતને કારણે ઊભી થાય છે.

• Recorded Batch

• 335+ Video

પનરક્ષક

~~₹ 4000/-~~
₹ 599/-

Without Material

3 Months Validity

~~₹ 4000/-~~
₹ 1299/-

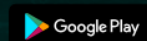
With Material

3 Months Validity

નિંદાન Offer

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

1. 'આંતરરાષ્ટ્રીય ગુલામ વ્યાપાર અને તેના અંતની યાદગીરીના દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?
 (A) 20 ઓગસ્ટ (B) 21 ઓગસ્ટ (C) 22 ઓગસ્ટ (D) 23 ઓગસ્ટ (D)
2. તાજેતરમાં નીચેના પૈકી કોને ચૂંટણી પંચના 'નેશનલ આઈકોન' બનાવવામાં આવ્યા છે ?
 (A) શ્રી સચિન તેંડુલકર (B) શ્રી વિરાટ કોહલી
 (C) શ્રી રણવીર સિંહ (D) શ્રી અલ્લુ અર્જુન (A)
3. વર્ષ 2023માં માલાબાર અભ્યાસની કેટલામી આવૃત્તિનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું ?
 (A) 25 મી (B) 27 મી (C) 29 મી (D) 31 મી (B)
4. વર્ષ 2023માં ભારત અને કયા દેશે 'માલાબાર અભ્યાસ'માં ભાગ લીધો હતો ?
 (A) ઓસ્ટ્રેલિયા (B) જાપાન (C) અમેરિકા (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય (D)
5. ક્વાડ (QUAD)માં નીચેનામાંથી કયા દેશનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (A) ભારત (B) જાપાન (C) ઓસ્ટ્રેલિયા (D) રશિયા (D)
6. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'CSIR Prima ET11' શું છે ?
 (A) ભારતમાં નિર્મિત કન્જેક્ટિવાઈટિસ રોગની દવા
 (B) એગ્રીકલ્ચર માટે વિકસિત એક ડ્રોન
 (C) ભારતનું પ્રથમ સ્વદેશી ઈ-ટ્રેક્ટર
 (D) ભારતનું પ્રથમ ખાનગી લોન્ચ પેડ (C)
7. તાજેતરમાં Luna 25 મિશન ચંદ્રની સપાટી પર કેશ થયું હતું. આ મિશન કઈ સ્પેસ એજન્સી સાથે સંકળાયેલ છે ?
 (A) ROSCOSMOS (B) NASA (C) ESA (D) JAXA (A)

દિવસ મહિમા : 24 ઓગસ્ટ, વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ (World Gujarati Language Day)

દર વર્ષે 24 ઓગસ્ટ 'વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે.

- 'વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ'ને 'વિશ્વ ગુજરાતી દિવસ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- ગુજરાતી ગદ્યના પ્રણેતા શ્રી વીર નર્મદનો જન્મ દિન 24 ઓગસ્ટ 'વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે.
- શ્રી નર્મદશંકર લાલશંકર દવેનો જન્મ 24 ઓગસ્ટ, 1833ના રોજ ગુજરાતના સુરતમાં થયો હતો.

નોંધ : 'વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ' 24 ઓગસ્ટના રોજ ઉજવાય છે. જ્યારે 'વિશ્વ માતૃભાષા દિવસ' 21 ફેબ્રુઆરીના રોજ ઉજવાય છે.

વિશ્વ જળ સપ્તાહ અને જળ જીવન મિશન

વિશ્વ જળ સપ્તાહ (World water week) 2023નું આયોજન 20 થી 24 ઓગસ્ટ 2023 દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું.

- આ આયોજન સ્વીડન સ્થિત 'સ્ટોકહોમ ઈન્ટરનેશનલ વોટર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ' (SIWI) દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- વિશ્વ જળ સપ્તાહ 2023ની થીમ 'Seeds of change : Innovative Solutions for a water - wise world' છે.
- આ થીમ વર્તમાન જળ પડકારોનો સામનો કરવા માટે નવીનતાના મહત્ત્વને દર્શાવે છે.
- વાક્યમાં 2019માં શરૂ કરાયેલ જળ જીવન મિશન, ગ્રામીણ ભારતના તમામ પરિવારોને 2024 સુધીમાં વ્યક્તિગત ઘરના નળ જોડાણો દ્વારા સલામત અને પર્યાપ્ત પીવાનું પાણી પૂરું પાડવાની કલ્પના કરવામાં આવી છે.
- આ મહત્ત્વાકાંક્ષી પહેલનો હેતુ ભૂતકાળના કાર્યક્રમોની ખામીઓમાંથી શીખવાનો અને તેમની નિષ્ફળતા સુધારવાનો છે

નોંધ : (1) 15 ઓગસ્ટ, 2019ના રોજ ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ નવી દિલ્હીના લાલ કિલ્લા પરથી 'જળ જીવન મિશન'ની જાહેરાત કરી હતી.

(2) જળ જીવન મિશન (ગ્રામીણ)નો ધ્યેય 2024 સુધીમાં કાર્યાત્મક ઘરેલું નળ કનેક્શનના માધ્યમ દ્વારા દરેક ગ્રામીણ પરિવારને પ્રતિ વ્યક્તિ દીઠ 55 લીટર પાણી પૂરું પાડવાનું છે.

વિશ્વ જળ સપ્તાહ

વિશ્વ જળ સપ્તાહ એ વર્ષ 1991થી સ્ટોકહોમ ઈન્ટરનેશનલ વોટર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ (SIWI) દ્વારા વૈશ્વિક જળ સમસ્યાઓ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસ સંબંધિત ચિંતાઓને દૂર કરવા માટે આયોજિત વાર્ષિક ઈવેન્ટ છે.

- આ સપ્તાહ દરમિયાન નિષ્ણાતો સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ 6 પર કેન્દ્રિત કરતા કાર્યક્રમની ચર્ચા કરે છે.
- SDG 6 : બધા માટે પાણીની પહોંચ સુનિશ્ચિત કરવા માટે સમર્પિત છે.
- આ સપ્તાહ પાણીની અછતના પ્રશ્નોના નિરાકરણ, ગરીબી, જૈવવિવિધતા, આબોહવા પરિવર્તન, ખાદ્ય સુરક્ષા અને આરોગ્ય પર જળ સંકટની અસરને સંબોધવા માટે પણ ઉજવવામાં આવે છે.

નોંધ: (1) વિશ્વ પ્રસિદ્ધ સ્ટોકહોમ પ્રાઈઝ વિશ્વ જળ સપ્તાહ દરમિયાન આપવામાં આવે છે. SIWI આ એવોર્ડ આપે છે.

(2) એવોર્ડ વિજેતાની જાહેરાત 22 માર્ચે ઉજવાતા વિશ્વ જળ દિવસ પર કરવામાં આવે છે.

ભારતનું સોનેરી સ્વપ્ન સાકાર : ચંદ્રયાન-3ના વિક્રમ લેન્ડરનું સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ

ભારત દેશની સાહસસિદ્ધિએ ફરી એક વખત ચંદ્ર પર પગલા પાડ્યા છે.

ચંદ્રયાન-3નું સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ બાદ ભારતની અવકાશ યાત્રામાં

એક અનુપમ અધ્યાય લખાયો છે. દરેક ભારતીયના સ્વપ્નને

પ્રતિબિંબિત કરનારી અને સમગ્ર વિશ્વમાં ઇતિહાસ

રચનારી આ ઐતિહાસિક ક્ષણે આપણા ઊર્જવાન વડાપ્રધાન

શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી, ઈસરોના વડા શ્રી એસ. સોમનાથ

તથા તમામ વૈજ્ઞાનિક ટીમને.....

ખૂબ ખૂબ અભિનંદન....

- 23 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ સાંજે 6 : 04 વાગ્યે ચંદ્રયાન 3ના લેન્ડર વિક્રમે ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ કર્યું હતું.

ભારતની સિદ્ધિ

23 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ ચંદ્રયાન 3નું લેન્ડર ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર લેન્ડિંગ કરતાની સાથે જ ભારત ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર ઉતરનારો વિશ્વનો પ્રથમ દેશ બની ગયો છે.

- ચંદ્ર પર ઉતરવા માટેના અગાઉના તમામ અવકાશયાન વિષુવૃત્તિય પ્રદેશમાં, ચંદ્ર વિષુવૃત્તની ઉત્તર અથવા દક્ષિણમાં થોડા ડીગ્રી અક્ષાંશ પર ઉતર્યા છે.
- ચંદ્રનો દક્ષિણ ધ્રુવ એક એવો પ્રદેશ છે જ્યાં અગાઉ ક્યારેય સંશોધન કરવામાં આવ્યું નથી.

ચંદ્રની ધરતી પર પહોંચાર ભારત ચોથો દેશ

ચંદ્રયાન 3ના લેન્ડરનું ચંદ્રના દક્ષિણધ્રુવ પર લેન્ડિંગ થતાની સાથે જ ભારત ચંદ્રની ધરતી પર પહોંચનારો અમેરિકા, રશિયા અને ચીન બાદ વિશ્વનો ચોથો દેશ બની ગયો છે.

- આ સિદ્ધિ ISROના નિશ્ચય અને નવીનતાનો પુરાવો છે.

ચંદ્રયાન-3ના લેન્ડરનું સોફ્ટ લેન્ડિંગ અને ચંદ્રયાન-2માંથી શીખ

ISROના ચંદ્રયાન કાર્યક્રમનો ભાગ ચંદ્રયાન-3 ચંદ્ર સંશોધનમાં નોંધપાત્ર સિદ્ધિ દર્શાવે છે.

- ચંદ્રયાન-3 પહેલા જુલાઈ 2019માં ચંદ્રયાન-2 લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. જેનો ચંદ્રની ધરતીથી થોડે દૂર હતું ત્યારે સંપર્ક કપાઈ ગયો હતો. પરંતુ ઈસરોના વૈજ્ઞાનિકો આ મિશનમાંથી ઘણું શીખ્યા હતા.
- ચંદ્રયાન-2 આંશિક રીતે સફળ હતું પરંતુ તેનાથી મળેલા અનુભવના આધારે ઈસરોના ચંદ્ર પર લેન્ડર ઉતારવાના નવા પ્રયાસ ઘણા ઉપયોગી સાબિત થયા છે.
- તેના આધારે ચંદ્રયાન-3માં ઘણા ફેરફાર કરાયા, નવા ઉપકરણો બનાવાયા, અલ્ગોરિધમ વ્યવસ્થિત કરાયું તથા જે કારણોસર ચંદ્રયાન-2 ચંદ્ર પર ન ઉતરી શક્યું તેના પર ફોકસ કરાયું હતું.
- ઈસરોએ પરીક્ષણ દરમિયાન એવું નક્કી કરી લીધું હતું કે જો લેન્ડિંગ માટે જગ્યા યોગ્ય નહીં લાગે તો બીજી જગ્યા પણ તૈયાર રહેશે.
- ચંદ્રયાન-3ને ટાર્ગેટ સ્થળથી આગળ-પાછળ લઈ જવાની વ્યવસ્થા કરી હતી, જેથી એક કિમીના વર્તુળમાં તેનું સોફ્ટ લેન્ડિંગ થઈ શકે.
- ચંદ્રયાન-3 માટે સમતલ જગ્યાની પસંદગી કરવામાં આવી છે. આવું એટલા માટે કરવામાં આવ્યું હતું કે તે વખતે જો કોઈ પદાર્થ રસ્તામાં વચ્ચે આવે તો પણ ચંદ્રયાનનું સંતુલન બગડવા નહીં દેવાય.

- ચંદ્રયાન-3ના પગ મજબૂત કરવામાં આવ્યા હતા તથા તેની સાથે વધારે ઉપકરણ, અપડેટેડ સોફ્ટવેર અને એક મોટી ઈંધણ ટાંકી લગાડવામાં આવી હતી.
- જો છેલ્લી ઘડીએ કંઈપણ ફેરફાર કરવો પડે તો આ ઉપકરણ તે સ્થિતિમાં મહત્વપૂર્ણ હતું.
- સોફ્ટ લેન્ડિંગ એટલે કે કોઈપણ અંતરીક્ષ યાનને નુકસાન ન પહોંચાડવું અને ધીમી નિયંત્રિત ગતિથી સપાટી પર ઉતારવું.

રોવર પ્રજ્ઞાન લેન્ડર વિક્રમમાંથી બહાર આવ્યું

ચંદ્રની સપાટી પર ચંદ્રયાન-3ના લેન્ડર વિક્રમે લેન્ડ કર્યાના લગભગ અઠી કલાક બાદ તેમાંથી રોવર પ્રજ્ઞાન બહાર આવ્યું હતું.

- તેણે ચંદ્રની સપાટી પર લટાર મારી હતી અને સંશોધન કામગીરી ચાલું કરી હતી.
- રોવરના પૈડા એવી રીતે ડિઝાઇન કરવામાં આવ્યા હતા કે ચંદ્રની સપાટી પર ભારતના રાષ્ટ્રીય ચિહ્ન અને ઈસરોના લોગોની છાપ ઉપસાવી શકે.
- ચંદ્રયાન-3 ચંદ્રની સપાટી પર ઓછામાં ઓછા એક ચંદ્ર દિવસ (પૃથ્વી પરના 14 દિવસ) માટે કાર્યરત રહેશે.
- પ્રજ્ઞાન રોવર 500 મીટરની ત્રિજ્યામાં લેન્ડિંગ સાઈટની આસપાસ ફરશે, પ્રયોગો કરશે અને લેન્ડરને ડેટા અને ઈમેજ મોકલશે.
- વિક્રમ લેન્ડર ડેટા અને ઈમેજસને ઓર્બિટરમાં રીલે કરશે, જે પછી તેને પૃથ્વી પર ટ્રાન્સમિટ કરશે.

ચંદ્રયાન-3 મિશનની સંપૂર્ણ ટાઈમલાઈન

6 જુલાઈ

→ ઈસરોએ મિશન ચંદ્રયાન-3ના લોન્ચિંગની તારીખ જાહેર કરી હતી.

14 જુલાઈ

→ ચંદ્રયાન-3ને 14 જુલાઈના રોજ બપોરે 2:35 વાગ્યે લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

15 જુલાઈ

→ ચંદ્રયાન-3એ તેમની પહેલી કક્ષા પૂરી કરી હતી. એટલે કે તેણે પોતાની પહેલી કક્ષા બદલી હતી.

17 જુલાઈ

→ ચંદ્રયાન-3 બીજી કક્ષામાં પહોંચ્યું હતું.

- 18 જુલાઈ → ચંદ્રયાન-3એ પૃથ્વીની ત્રીજી કક્ષામાં પ્રવેશ કર્યો હતો.
- 20 જુલાઈ → ચંદ્રયાન-3 ચોથી કક્ષામાં સ્થાપિત કરાયું હતું.
- 25 જુલાઈ → ચંદ્રયાન-3ની કક્ષા બદલવાની પાંચમી પ્રક્રિયા (અર્થ બાઉન્ડ ઓર્બિટ મેનૂવર) સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ થઈ.
- 1 ઓગસ્ટ → ચંદ્રયાન-3ને પૃથ્વીની ભ્રમણકક્ષામાંથી કાઢીને સફળતાપૂર્વક ચંદ્રની ભ્રમણકક્ષામાં રવાના કરાયું હતું.
- 5 ઓગસ્ટ → ચંદ્રયાન-3ને ચંદ્રની ભ્રમણકક્ષામાં સફળતાપૂર્વક દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.
- 6 ઓગસ્ટ → ચંદ્રની ચારેય તરફ મિશનની કક્ષાને ઘટાડીને 170 કિમી × 4313 કરી દેવાઈ હતી.
- 9 ઓગસ્ટ → ચંદ્રયાન-3ની ગતિને ધીમે ધીમે ઘટાડીને ચંદ્રની આગલી કક્ષામાં મોકલવાની પ્રક્રિયા ચાલુ રહી હતી...ચંદ્રની નવી કક્ષામાં પ્રવેશ
- 14 ઓગસ્ટ → ચંદ્રયાન-3ને ચોથી કક્ષામાં મોકલવાની પ્રક્રિયા કરાઈ હતી. તે દિવસે મિશન ચંદ્રની કક્ષાના ગોળાકાર તબક્કે પહોંચી ગયું હતું.
- 16 ઓગસ્ટ → ચંદ્રયાન-3ને ચોથી કક્ષામાં મોકલવાની પ્રક્રિયા પૂરી થઈ હતી. ફાયરિંગ બાદ સ્પેસ ક્રાફ્ટ 153 કિમી × 163 કિમીની કક્ષામાં પહોંચી ગયું હતું.
- 17 ઓગસ્ટ → લેન્ડર મોડ્યુલને પ્રોપલ્શન મોડ્યુલથી સફળતાપૂર્વક અલગ કરવામાં આવ્યું.
- 18 ઓગસ્ટ → ડીબ્રૂસ્ટિંગ પ્રક્રિયાને અંજામ અપાયો. આ પ્રક્રિયા ક્રાફ્ટની ગતિને ધીમી કરવાની રીત છે.
- 20 ઓગસ્ટ → ચંદ્રયાન-3 એ પોતાનું અંતિમ ડીબ્રૂસ્ટ ઓપરેશન પૂર્ણ કર્યું જેથી વિક્રમ લેન્ડરની કક્ષા 25 કિમી × 134 કિમી સુધી નીચે આવી ગઈ હતી.
- 23 ઓગસ્ટ → વિક્રમ લેન્ડરનું સફળતાપૂર્વક સોફ્ટ લેન્ડિંગ કરાવી ભારતે ઇતિહાસ રચ્યો.

ચંદ્રયાન-3 ક્યાંથી લોન્ચ થયું હતું ?

ભારતમાં આંધ્રપ્રદેશના શ્રી હરિકોટા ખાતે આવેલા સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટર ખાતેથી આ અભિયાન લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

- આ મિશન 14 જુલાઈના રોજ બપોરે 2:35 વાગ્યે લોન્ચ થયું હતું.

ચંદ્રયાન-3 ક્યા રોકેટની મદદથી લોન્ચ થયું હતું ?

LVM3-M4 નામના ભારતના સૌથી કદાવાર અને આધુનિક રોકેટ દ્વારા ચંદ્રયાન-3 લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

- LVM3 અથવા લોન્ચ વ્હીકલ માર્ક 3 એ ભારતીય અવકાશ સંશોધન સંસ્થાનું સૌથી ભારે રોકેટ છે.
- LVM3ને અગાઉ જીઓસિંકોનસ સેટેલાઈટ લોન્ચ વ્હીકલ માર્ક III અથવા GSLV MK III કહેવામાં આવતું હતું.
- LVM3 એ ત્રણ ચરણનું ઈસરો દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલું રોકેટ છે.
- જેમાં બાજુઓ પર બે નક્કર પ્રોપેલન્ટ S200 સ્ટેપ-ઓન છે અને મુખ્ય સ્ટેજ L110 લિક્વિડ સ્ટેજ અને C25 કાયોજેનિક સ્ટેજ ધરાવે છે.
- આ રોકેટ 4000 કિલોગ્રામ વર્ગના ઉપગ્રહોને 'જીઓસિંકોનસ ટ્રાન્સફર ઓર્બિટ' (GTO)માં અને 8000 કિલોગ્રામ પેલોડને 'લો અર્થ ઓર્બિટ' (LEO)માં લોન્ચ કરવા સક્ષમ છે.

ચંદ્રયાન-3ના ત્રણ ભાગ

ચંદ્રયાન-3 નામનું અવકાશયાન ત્રણ વિશિષ્ટ ભાગોમાં વહેંચાયેલું છે.

- તેમાં સ્વદેશી લેન્ડર મોડ્યુલ (LM), પ્રોપલ્શન મોડ્યુલ (PM) અને રોવરનો સમાવેશ થાય છે. જેનો ઉદ્દેશ આંતરગ્રહીય મિશન માટે જરૂરી નવી ટેકનોલોજી વિકસાવવા અને તેનું પ્રદર્શન કરવાનો છે.
- ચંદ્રયાન-3ના Lander અને Rover ચંદ્રયાન-2 મિશન જેવા જ છે. અને ઈસરોએ ચંદ્રયાન 2 દરમિયાન જે નામ હતા તે જ ચંદ્રયાન-3માં જાળવી રાખ્યા છે.
- લેન્ડર (Lander)નું નામ 'વિક્રમ' તથા રોવર (Rover)નું નામ 'પ્રજ્ઞાન' છે.
- લેન્ડરનું નામ 'વિક્રમ' ભારતીય અંતરિક્ષ કાર્યક્રમના જનક ડો. વિક્રમભાઈ સારાભાઈના નામ પરથી જ રખાયું હતું.
- પ્રોપલ્શન મોડ્યુલે 100 કિમી ચંદ્ર ભ્રમણકક્ષા સુધી લેન્ડર અને રોવરને કન્ડિગરેશનને વહન કર્યું હતું.

- ચંદ્રયાન-3ના પ્રોપલ્શન મોડ્યુલમાં સ્પેક્ટ્રો-પોલરીમેટ્રી ઓફ હેબિટેબલ પ્લેનેટ અર્થ (SHAPE) નામનો નવો પ્રયોગ હાથ ધરવામાં આવ્યો છે.
- SHAPEનો ઉદ્દેશ્ય પ્રતિબિંબિત પ્રકાશનું પૃથ્થકરણ કરીને સંભવિત રીતે વસવાટ કરી શકાય તેવા નાના ગ્રહોની શોધ કરવાનો છે.
- ચંદ્રયાન 3 લગભગ 40 દિવસ એટલે કે 23 ઓગસ્ટના રોજ ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર લેન્ડિંગ થયું હતું.
- ત્યારબાદ વિક્રમ નામના લેન્ડરમાંથી પ્રજ્ઞાન નામનું 6 પૈડાવાળું રોવર અલગ થયું હતું.
- લેન્ડર પરના વૈજ્ઞાનિક પેલોડ્સનો ઉદ્દેશ ચંદ્ર પર્યાવરણના વિવિધ પાસાઓનો અભ્યાસ કરવાનો છે.
- આ પેલોડ્સમાં ચંદ્ર ધરતીકંપ, સપાટીના થર્મલ ગુણધર્મો, સપાટીની નજીકના પ્લાઝમામાં ફેરફારો તથા પૃથ્વી અને ચંદ્ર વચ્ચેના અંતરના ચોક્કસ માપનો અભ્યાસ સામેલ છે.
- આ રોવર 500 મીટર સુધીની સફર કરી શકે છે. આ માટે રોવરમાં ગોઠવવામાં આવેલી સૌર પેનલથી તેને વીજળી મળશે.

રોવર તથા લેન્ડરનું આયુષ્ય

- આ રોવર તથા લેન્ડરનું મિશન આયુષ્ય 1 ચંદ્ર દિવસ (એટલે કે પૃથ્વી પરના 14 દિવસ) જેટલું છે.

ચંદ્રયાન-3નું અંદાજિત વજન

- (1) પ્રોપલ્શન મોડ્યુલ : 2148 Kg
- (2) લેન્ડર મોડ્યુલ : 26 કિલોના રોવર સહિત 1752 Kg
- (3) ચંદ્રયાન-3નું કુલ વજન : 3900 Kg

ચંદ્રયાન-3નો ઉદ્દેશ

ચંદ્રયાન-3 લોન્ચ કરવા પાછળના ભારતના મુખ્ય ઉદ્દેશ આ પ્રમાણે છે :

1. ખૂબ જ મહત્વની ટેકનોલોજી વિકસાવવી અને તેનું પ્રદર્શન કરવું.
 2. ચંદ્રની સપાટી પર સુરક્ષિત અને સરળ ઉતરાણ કરવું.
 3. ચંદ્ર પર રોવરની ચાલવાની ક્ષમતાઓનું અવલોકન અને નિદર્શન
 4. ઈન-સીટુ વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગો કરવા એટલે કે ચંદ્રની રચનાને વધુ સારી રીતે સમજવા માટે ચંદ્રની સપાટી પર ઉપલબ્ધ સામગ્રી પર ઈન-સાઈટ અવલોકન અને પ્રયોગો હાથ ધરવા.
- મિશનના ઉદ્દેશ્યો હાંસલ કરવા માટે લેન્ડરમાં ઘણી અદ્યતન તકનીકો હાજર છે જેમ કે ;

- (a) અલ્ટીમીટર : લેસર અને આરએફ આધારિત અલ્ટીમીટર.
- (b) વેલોસીમીટર : લેસર ડોપ્લર વેલોસીમીટર અને લેન્ડર હોરિઝોન્ટલ વેલોસીટી કેમેરા.
- (c) જડતા માપન : લેસર ગાયરો આધારિત જડતા સંદર્ભ અને એક્સેલરો મીટર પેકેજ.
- (d) પ્રોપલ્શન સિસ્ટમ : 800 ન્યૂટન થ્રોટલેબલ લિક્વિડ એન્જિન, 58 ન્યૂટન એટીટ્યૂડ થ્રસ્ટર્સ અને થ્રોટલેબલ એન્જિન કંટ્રોલ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ.
- (e) નેવિગેશન, ગાઈડન્સ એન્ડ કંટ્રોલ (NGC) : સંચાલિત ડિસેન્ટર ટ્રેજેક્ટરી ડિઝાઈન અને સહયોગી સોફ્ટવેર તત્વો.
- (f) હેઝાર્ડ ડિટેક્શન અને એવોઈડન્સ : લેન્ડર હેઝાર્ડ ડિટેક્શન એન્ડ એવોઈડન્સ કેમેરા અને પ્રોસેસિંગ અલ્ગોરિધમ.
- (g) લેન્ડિંગ લેગ મિકેનિઝમ

ચંદ્રયાન-3માં પેલોડ

ચંદ્રયાન-3 લેન્ડર, રોવર અને પ્રોપલ્શન મોડ્યુલમાં થઈને કુલ છ પેલોડ લઈ ગયું છે.

- ચંદ્રયાન-3ના લેન્ડરમાં ચાર પેલોડ છે જ્યારે છ પૈડાવાળા રોવરમાં બે પેલોડ છે.
- આ સિવાય પ્રોપલ્શન મોડ્યુલમાં પણ એક સ્પેક્ટ્રો પોલારિમેટ્રી પેલોડ (SHAPE) છે જે ચંદ્ર ઉપરથી પૃથ્વીનું સ્પેક્ટ્રમ (વર્ણક્રમીય) અને પોલારિમેટ્રી માપીને અધ્યાન કરશે.
- લેન્ડર પેલોડ્સમાં RAMBHA-LP, ChaSTE, ILSA અને LRAનો સમાવેશ થાય છે.
- જ્યારે રોવરના પેલોડ્સમાં LIBS અને APXSનો સમાવેશ થાય છે.

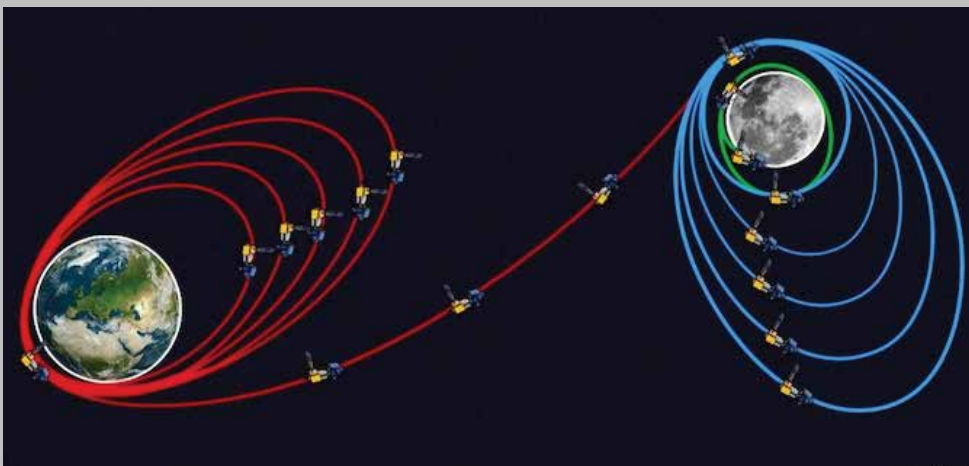
- નોંધ:** (1) RAMBHANું પૂરું નામ '[Radio Anatomy of Moon Bound Hypersensitive ionosphere and Atmosphere](#)' થાય છે.
- (2) ChaSTEનું પૂરું નામ '[Chandra's Surface Thermo Physical Experiment](#)' છે.
- (3) ILSAનું પૂરું નામ '[Instrument for Lunar Seismic Activity](#)' છે.
- (4) LRAનું પૂરું નામ '[LASER Retroreflector Array](#)' છે.
- (5) જ્યારે LIBSનું પૂરું નામ '[LASER Induced Breakdown Spectroscope](#)' છે તથા APXSનું પૂરું નામ '[Alpha Particle X-ray Spectrometer](#)' છે.

ચંદ્રયાન-3માં ફેરફારો, સુધારાઓ અને અન્ય વિશેષતા

- ચંદ્રયાન-3ના લેન્ડર-રોવર સાથે ચંદ્રયાન-2ના ઓર્બિટર દ્વારા સંપર્ક સાધવામાં આવશે તથા તેમની પાસેથી મળેલી જાણકારી ઓર્બિટર કે સીધા લેન્ડર દ્વારા ઈસરોનું ડીપ સ્પેસ નેટવર્ક રિસીવ કરશે.
- લેન્ડિંગ એરિયાનો વિસ્તાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે મોટા નિયુક્ત વિસ્તારની અંદર સુરક્ષિત રીતે ઉતરવાની સુગમતા પ્રદાન કરે છે.
- લેન્ડર લેન્ડિંગ સાઈટ અથવા વૈકલ્પિક સ્થાનો સુધીના લાંબા અંતરને આવરી લેવા માટે વધુ ઈંધણથી સજ્જ છે.
- ચંદ્રયાન-2માં માત્ર બે સોલાર પેનલની સરખામણીમાં ચંદ્રયાન-3 લેન્ડરમાં ચાર બાજુ પેનલ છે.
- ચંદ્રયાન-2ના ઓર્બિટરની ઉચ્ચ-રિઝોલ્યુશન ઈમેજનો ઉપયોગ ઉતરાણ સ્થળને નિર્ધારિત કરવા માટે કરવામાં આવશે તથા સ્થિરતા અને શક્તિ વધારવા માટે કેટલાક ફેરફારો કરવામાં આવ્યા હતા.
- ચંદ્રયાન-3 પાસે લેન્ડરની ગતિનું સતત નિરીક્ષણ કરવા અને જરૂરી સુધારા કરવા માટે વધારાના નેવિગેશનલ અને માર્ગદર્શન સાધનો છે.
- તેમાં લેસર ડોપ્લર વેલોસિમીટર નામના સાધનોનો સમાવેશ થાય છે, જે લેન્ડરની ગતિની ગણતરી કરવા માટે ચંદ્રની સપાટી પર લેસર બીમને ફાયર કરશે.
- નોંધનીય છે કે ચંદ્રયાન-2થી વિપરિત ચંદ્રયાન-3માં ઓર્બિટર નથી પરંતુ તેમનું પ્રોપલ્શન મોડ્યુલ કોમ્યુનિકેશનની જેમ જ વર્તે છે.
- સુરક્ષિત ઉતરાણ માટે કરવામાં આવેલા ફેરફારોને લીધે પેલોડનું વજન અગાઉના મિશન કરતા થોડું વધારે છે.
- ચંદ્રયાન-3ની લેન્ડિંગ સાઈટ ચંદ્રના દક્ષિણી ધ્રુવની નજીક લગભગ 70 ડિગ્રી સે. પર છે.
- ચંદ્રયાન-3નો અંદાજિત ખર્ચ 615 કરોડ રૂપિયા જેટલો છે.
- સુશ્રી રિતુ કરિંધલએ ચંદ્રયાન-3 મિશનના ડાયરેક્ટર તરીકે ભૂમિકા ભજવી હતી. તેમને 'રોકેટ વૂમન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

નોંધ : ચંદ્રયાન-3માં કાસ્ટિંગ બોડી બનવાનું મશીન જામનગર ખાતે બન્યું હતું.

લેન્ડર-રોવર-ઓર્બિટર શું છે ?

લેન્ડર

લેન્ડર એક પ્રકારનું કેરિયર છે જેની અંદર રોવર હોય છે. તે રોવરનું જે-તે સપાટી પર લેન્ડિંગ કરાવે છે. રોવરને સફળતાપૂર્વક સપાટી પર ઉતરવાનું કામ લેન્ડરનું છે.

રોવર

રોવર એવું વાહન કે રોબર્ટ છે જે ગ્રહની સપાટી પર ફરી ફરીને ત્યાંથી માહિતી એકઠી કરી ઓર્બિટરને અથવા બીજા કોમ્યુનિકેશન સાધનને મોકલે છે.

ઓર્બિટર

ઓર્બિટર જે ગ્રહ અથવા ચંદ્ર પર રોવર ઉતાર્યું હોય તે ગ્રહના ચક્કર લગાવે છે. રોવર માહિતી ઓર્બિટરને મોકલે છે અને ઓર્બિટર તે માહિતી પૃથ્વી પર પહોંચાડવાનું કામ કરે છે.

ચંદ્રયાન-3ના પેલોડ અને તેનો ઉદ્દેશ/ઉપયોગ

પેલોડ	ઉપયોગ/ઉદ્દેશ
RAMBHA-LP	નજીકની સપાટીના પ્લાઝમા (આયનો અને ઈલેક્ટ્રોન) ઘનતા અને સમય સાથે તેના ફેરફારોને માપવા.
ChaSTE	ધ્રુવીય પ્રદેશની નજીક ચંદ્ર સપાટીના થર્મલ ગુણધર્મોના માપન હાથ ધરવા.
ILSA	ઉત્તરાણ સ્થળની આસપાસ ધરતીકંપ માપવા અને ચંદ્રના પોપડા અને આવરણની રચનાનું વર્ણન કરવું.
LRA	ચંદ્ર સિસ્ટમની ગતિશીલતાને સમજવા માટે તે એક નિષ્ક્રિય પ્રયોગ છે.
LIBS	ગુણાત્મક અને જથ્થાત્મક નિરંકુશ વિશ્લેષણ અને રાસાયણિક રચના મેળવવા અને ચંદ્ર-સપાટી વિશેની સમજણને આગળ વધારવા માટે ખનીજ રચનાનું અનુમાન લગાવવું.
APXS	ચંદ્ર ઉત્તરાણ સ્થળની આસપાસની ચંદ્રની માટી અને ખડકોની મૂળ રચના (mg, Al, Si, K, Ca, Ti, Fe) નક્કી કરવા.
SHAPE	તેનો ઉદ્દેશ્ય પ્રતિબિંબિત પ્રકાશનું વિશ્લેષણ કરીને સંભવિત વસવાટ ક્ષમતા ધરાવતા નાના ગ્રહોની શોધ કરવાનો છે.

ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ નજીક લેન્ડિંગનું મહત્વ

- ઐતિહાસિક રીતે ચંદ્ર પરના અવકાશયાન મિશન તેના અનુકૂળ ભૂપ્રદેશ અને કાર્યકારી પરિસ્થિતિઓના કારણે મુખ્યત્વે વિષુવવૃત્તિય પ્રદેશને લક્ષ્યાંકિત કરે છે.
- જોકે ચંદ્રનો દક્ષિણ ધ્રુવ એ વિષુવવૃત્તિય પ્રદેશ કરતા ઘણો અલગ અને વધુ પડકારજનક ભૂપ્રદેશ છે.
- કેટલાય ધ્રુવીય પ્રદેશોમાં સૂર્યપ્રકાશ દુર્લભ છે, પરિણામે તે પ્રદેશોમાં તાપમાન -230°C સુધી પહોંચી શકે છે અને ત્યાં કાયમ માટે અંધકાર રહે છે.
- સૂર્યપ્રકાશની અછત સાથે અતિશય ઠંડી સાધનોના સંચાલન અને સ્થિરતા માટે મુશ્કેલીઓ ઊભી કરે છે.
- ચંદ્રનો દક્ષિણ ધ્રુવ આત્યાંતિક અને વિરોધાભાસી પરિસ્થિતિઓ પ્રદાન કરે છે જે માનવો માટે પડકારો બનાવે છે.
- પરંતુ તે તેમને પ્રારંભિક સૂર્યમંડળ વિશે મૂલ્યવાન માહિતીનો સંભવિત ભંડાર પણ બનાવે છે.
- આ વિસ્તારનું અન્વેષણ કરવું મહત્વપૂર્ણ છે જે ભવિષ્યના ઊંડા સંશોધનને પ્રભાવિત કરી શકે છે.
- ભવિષ્યના માનવ મિશન અને ચંદ્ર સંસાધનોના સંભવિત ઉપયોગ માટે પાણીની હાજરીનું અન્વેષણ અને પૃષ્ઠિ કરવી જરૂરી છે.

ચંદ્રયાન-1

ચંદ્રયાન-1 એ ભારત દ્વારા ચંદ્ર પર લોન્ચ કરવામાં આવેલું ભારતનું પ્રથમ ચંદ્રયાન હતું.

- 22 ઓક્ટોબર, 2008ના રોજ તેનું પ્રક્ષેપણ કરવામાં આવ્યું હતું અને 22 ઓગસ્ટ, 2009 સુધી તેને ઓપરેટ કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ તેનો સંપર્ક કપાઈ ગયો હતો.
- આંધ્રપ્રદેશના શ્રીહરિકોટા ખાતે આવેલા સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટરના બીજા નંબરના લોન્ચ પેડથી PSLV-XL C11 નામના રોકેટ દ્વારા ચંદ્રયાન-1 લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

ચંદ્રયાન-2

22 જુલાઈ, 2019ના રોજ ISRO એ મિશન ચંદ્રયાન-2 લોન્ચ કર્યું હતું.

- આંધ્રપ્રદેશના શ્રીહરિકોટા ખાતે આવેલા સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટરના બીજા નંબરના લોન્ચ પેડ પરથી આ અભિયાન લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- GSLV MK III-MK1 નામના ભારતના સૌથી કઠાવર અને આધુનિક રોકેટ દ્વારા ચંદ્રયાન-2 લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- 7 સપ્ટેમ્બર, 2019ની મધરાત બાદ લગભગ 1 વાગ્યેને 52 મિનિટે ભારતના ચંદ્રયાન-2નું લેન્ડર વિક્રમ જ્યારે ચંદ્રની ધરતીથી 2.1 કિ.મી. દૂર હતું ત્યારે જ તેની સાથે સંપર્ક કપાઈ ગયો હતો.

- આથી, ચંદ્રયાન-2 ઈતિહાસ સર્જી શક્યું ન હતું.
- ભારતનું મિશન ચંદ્રયાન-2 ત્રણ ભાગમાં વહેંચાયેલું હતું :

(1) Orbiter, (2) Lander (વિક્રમ) અને (3) Rover (પ્રજ્ઞાન)

(1) Orbiter :

ચંદ્રયાન-2ના ઓર્બિટરને ચંદ્રની સપાટીથી 100 કિ.મી. દૂરની કક્ષામાં સ્થાપિત કરવું.

(2) Lander :

ચંદ્રયાન-2ના લેન્ડર 'વિક્રમ'નું ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ કરાવવું અને

(3) Rover :

ચંદ્રયાન-2ના રોવર 'પ્રજ્ઞાન' દ્વારા ચંદ્રની ધરતી પરથી માટી અને ખડકોના નમૂના એકત્ર કરવા અને તેનો ડેટા પૃથ્વી સુધી પહોંચાડવો.

- ઉપરોક્ત ત્રણમાંથી ચંદ્રયાન-2નું ઓર્બિટર ચંદ્રની કક્ષામાં સફળતાપૂર્વક સ્થાપિત થઈ ગયું હતું.
- જ્યારે ચંદ્રયાન-2ના બાકીના બે ઉદ્દેશો પૂરા થાય એ પહેલા જ તેના લેન્ડર 'વિક્રમ' સાથેનો ઈસરોનો સંપર્ક કપાઈ ગયો હતો.
- ચંદ્રયાન મિશન-2 લગભગ 95 ટકા સફળ રહ્યું હતું.
- જોકે ચંદ્રયાન-2નું ઓર્બિટર સુરક્ષિત છે. જે ચંદ્રની પ્રદક્ષિણા કરી રહ્યું છે અને ચંદ્ર વિશે માહિતી આપતું રહેશે.

નોંધ: (1) ચંદ્રયાન-2નું કુલ વજન **3850 Kg** થી વધું હતું.

(2) ચંદ્રયાન-2ના લેન્ડર વિક્રમનું અંદાજિત વજન **1471 Kg** હતું.

ચંદ્રયાન 1, 2 અને 3નો તફાવત

મિશન	ચંદ્રયાન-1	ચંદ્રયાન-2	ચંદ્રયાન-3
લોન્ચ વર્ષ	2008	2019	2023
ઉદ્દેશ્ય	ચંદ્રની સપાટીનો અભ્યાસ કરવો	– ખૂબ જ મહત્વની ટેકનોલોજી વિકસાવવી અને તેનું પ્રદર્શન કરવું. – જેમાં ચંદ્ર અભિયાન ક્ષમતા, ચંદ્ર પર સોફ્ટ લેન્ડિંગ અને ચંદ્રની સપાટી પર ચાલવાનો સમાવેશથાય છે. તથા ચંદ્ર વિશે માહિતી એકત્ર કરવી	લેન્ડરનું ચંદ્રની સપાટી પર સુરક્ષિત અને સરળ ઉતરાણ કરવું – ચંદ્ર પર રોવરની ચાલવાની ક્ષમતાઓનું અવલોકન અને નિદર્શન
કોમ્યુનિકેશન	22 ઓગસ્ટ 2009 સુધી તેને ઓપરેટ કરવામાં આવ્યું	લેન્ડર કેશ-લેન્ડ થયું, રોવર ઓપરેટ કરવામાં અસમર્થ	–
લોન્ચ વ્હીકલ	PSLV	GSLV-MK 3	LVM3
લેન્ડિંગ સાઈટ	–	ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર	ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર

જુલાઈમાં જ કેમ ચંદ્ર મિશન હાથ ધરાય છે ?

પૃથ્વી અને ચંદ્ર વચ્ચે અંદાજે 3,84,000 કિ.મી. જેટલું અંતર છે.

- જુલાઈમાં ચંદ્ર અને પૃથ્વીનું અંતર ઓછું હોય છે. આથી, ચંદ્ર મિશન માટે આ સમય યોગ્ય છે.

ચંદ્ર

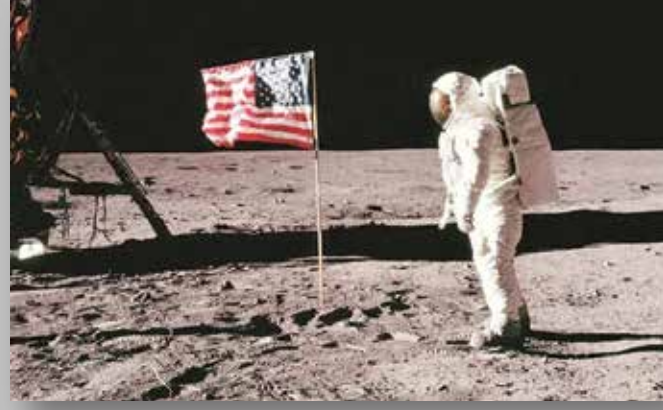
ચંદ્ર (Moon) એ પૃથ્વીનો એકમાત્ર ઉપગ્રહ છે, તે પૃથ્વીની સૌથી નજીકનો અવકાશી પિંડ છે.

- ચંદ્ર પૃથ્વીથી આશરે 3,84,000 કિ.મી. દૂર છે.
- તેનો વ્યાસ 3475 કિ.મી. છે.
- ચંદ્ર પોતાની ધરીની ઉપર તથા પૃથ્વીની આસપાસ ફરે છે.
- તેનો ધરીભ્રમણ અને પરિક્રમણ સમય 29.5 દિવસ છે.
- દિવસે ચંદ્રની સપાટીનું ઉષ્ણતામાન વધારે હોય છે, જ્યારે રાત્રે તેનું ઉષ્ણતામાન ખૂબ ઘટી (-130° સે જેટલું) જાય છે. ચંદ્રની સપાટી પર અનેક મૃત જ્વાળામુખીઓ છે.
- ચંદ્રનું ગુરુત્વાકર્ષણ બળ પૃથ્વીના ગુરુત્વાકર્ષણ બળ કરતા આશરે છઠ્ઠા ભાગનું છે. આથી, ત્યાં દરેક વસ્તુ વજનમાં હલકી લાગે છે.
- ચંદ્રનું વાતાવરણ ખૂબ જ પાતળું છે જેને એક્સોસ્ફિયર કહેવાય છે.

ચંદ્ર પર પ્રથમ પગ મૂકનાર વ્યક્તિ

માનવે ચંદ્રની સપાટી પર જુલાઈ 1969માં સૌપ્રથમ પગ મૂક્યો હતો.

- 20 જુલાઈ, 1969ના રોજ અમેરિકન અવકાશયાત્રી શ્રી નીલ આર્મસ્ટ્રોંગ ચંદ્ર પર પગ મૂકનાર પ્રથમ અવકાશયાત્રી બન્યા હતા.
- તેઓ એપોલો 11 મિશનના ભાગરૂપે ચંદ્ર પર પગ મૂકનાર પ્રથમ માનવ બન્યા હતા.

- નોંધ:**
- (1) વર્ષ 1969માં સોવિયત યુનિયનના લુના-1 અને 2 ચંદ્રની મુલાકાત લેનાર પ્રથમ માનવરહિત રોવર્સ બન્યા હતા.
 - (2) એપોલો 11 મિશન મોકલતા પહેલા અમેરિકાએ 1961 અને 1968 વચ્ચે ત્રણ રોબોટિક મિશન મોકલ્યા હતા.
 - (3) ત્યારબાદ જુલાઈ, 1969 થી વર્ષ 1972 સુધી કુલ 12 અમેરિકન અવકાશયાત્રીઓ ચંદ્રની સપાટી પર પહોંચ્યા હતા.
 - (4) 2019માં ચીને ચંદ્રની સપાટી પર બે રોવર ઉતાર્યા હતા જેનાથી ચાઈના ચંદ્રની દૂર બાજુએ આવું કરનાર પ્રથમ દેશ બન્યો હતો.
 - (5) અમેરિકા અને રશિયા ચંદ્ર ઉપર સૌથી સફળ મિશન કરનાર દેશ છે.
 - (6) અમેરિકા, રશિયા અને ચીન જ ચંદ્ર ઉપર સોફ્ટ લેન્ડિંગ કરવામાં સફળ રહ્યા છે. ચંદ્રયાન 3 લેન્ડ થતા જ ભારત ચોથો દેશ બનશે.

ISRO

ISROનું પૂરું નામ 'ઈન્ડિયન સ્પેસ રિસર્ચ ઓર્ગેનાઈઝેશન' (ભારતીય અવકાશ સંશોધન કેન્દ્ર) છે.

- ઈસરોની સ્થાપના 15 ઓગસ્ટ, 1969ના રોજ થઈ હતી.
- જોકે INCOSPAR (ઈન્ડિયન નેશનલ કમિટી ફોર સ્પેસ રિસર્ચ) રૂપે તેની સ્થાપના 1962માં થઈ હતી.
- ઈસરોનું વડું મથક કર્ણાટકના બેંગાલુરુ ખાતે આવેલું છે.
- ઈસરોનું આદર્શ વાક્ય 'માનવ જાતિની સેવામાં અવકાશ ટેકનોલોજી' છે.
- ઈસરોની વેબસાઈટનું નામ www.isro.gov.in છે.

શ્રી વિક્રમ સારાભાઈ

ભારતીય અવકાશ કાર્યક્રમના જનક શ્રી વિક્રમ સારાભાઈનો

જન્મ 12 ઓગસ્ટ, 1919ના રોજ ગુજરાતના અમદાવાદ ખાતે એક સમૃદ્ધ જૈન પરિવારમાં થયો હતો.

- તેમનું પૂરું નામ શ્રી વિક્રમ અંબાલાલ સારાભાઈ છે.
- તેઓ ભારતના પ્રસિદ્ધ વૈજ્ઞાનિક, ભૌતિકશાસ્ત્રી અને ખગોળશાસ્ત્રી હતા.
- તેમણે 1947માં બ્રિટનની કેમ્બ્રિજ યુનિવર્સિટીમાં 'કોસ્મિક રે ઈન્વેસ્ટિગેશન ઈન ટ્રોપિકલ લેટીટ્યુડ્ઝ' વિષય પર શોધ નિબંધ રજૂ કરીને Ph.dની પદવી પ્રાપ્ત કરી હતી.

તેમણે સ્થાપેલી સંસ્થા

તેમણે લગભગ 86 જેટલા વૈજ્ઞાનિક શોધ પત્રો લખ્યા હતા અને ભારતમાં આશરે 40 જેટલી સંસ્થાઓની સ્થાપના કરી હતી અથવા તો તેની સ્થાપનામાં તેમની મહત્વની ભૂમિકા હતી.

- તેમણે સ્થાપેલી કેટલીક મહત્વની સંસ્થાઓમાં નીચેની સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે :
 - (1) PRL, અમદાવાદ (Physical Research Laboratory, Ahmedabad), 1947
 - (2) IIM, અમદાવાદ (Indian Institute of Management, Ahmedabad), 1961
 - (3) CSC અથવા VASCSC, અમદાવાદ (Community Science Centre અથવા Vikram A. Sarabhai Community Center, Ahmedabad), 1960
 - (4) SAC (Space Applications Centre), Ahmedabad
 - (5) Vikram Sarabhai Space Center, Thiruvananthapuram
- ભારતે અવકાશ ક્ષેત્રે જે અનેક સિદ્ધિઓ મેળવી છે તેના મૂળમાં શ્રી વિક્રમ સારાભાઈએ સ્થાપેલી PRL (ફિઝિકલ રિસર્ચ લેબોરેટરી) જ છે.
- આ ઉપરાંત શ્રી વિક્રમ સારાભાઈએ 1962માં INCOSPAR (Indian National Committee for Space Research)ની સ્થાપના કરી હતી. આ સંસ્થામાંથી જ આગળ જતાં 1969માં ભારતની પ્રસિદ્ધ અવકાશ સંસ્થા ISRO (Indian Space Research Organisation)નું સર્જન થયું હતું.

એવોર્ડ

- ડો. વિક્રમ સારાભાઈને એનાયત થયેલા મુખ્ય પુરસ્કારોમાંથી નીચેના પુરસ્કારોનો સમાવેશ થાય છે :
 - (1) શાંતિ સ્વરૂપ ભટનાગર પુરસ્કાર, 1962, (2) પદ્મ ભૂષણ, 1966, (3) પદ્મ વિભૂષણ, 1972

- નોંધ :** (1) 30 ડિસેમ્બર, 1971ના રોજ ભારતમાં કેરળના તિરુવનંતપુરમના કોવલમ ખાતે આવેલા Halcyon Castle ખાતે 52 વર્ષની વયે ડો. વિક્રમ સારાભાઈનું નિધન થયું હતું.
- (2) ડો. વિક્રમ સારાભાઈએ શ્રી કસ્તુર લાલભાઈ સાથે મળીને IIM અમદાવાદની સ્થાપના કરી હતી.
- (3) તાજેતરમાં ઈસરો દ્વારા લોન્ચ થયેલા ચંદ્રયાન-3ના Landerને ડો. વિક્રમ સારાભાઈના નામ પરથી જ 'વિક્રમ' નામ આપવામાં આવ્યું છે.

ચેસ વર્લ્ડ કપ 2023 : શ્રી મેગ્નસ કાર્લસન ચેમ્પિયન

ચેસ વર્લ્ડ કપ 2023 30 જુલાઈ થી 24 ઓગસ્ટ 2023 દરમિયાન અઝરબૈજાનના બાકુમાં યોજાઈ હતી.

- તે ચેસ વર્લ્ડ કપની 10મી આવૃત્તિ હતી.
- આ વર્લ્ડ કપની ફાઈનલમાં ભારતના યુવા ખેલાડી શ્રી આર. પ્રજાનાનંદને પરાજય આપીને નોર્વેના શ્રી મેગ્નસ કાર્લસન વર્લ્ડ ચેમ્પિયન બન્યા છે.
- આ સાથે ભારતના ખેલાડી શ્રી આર. પ્રજાનાનંદ બીજા નંબરે રહ્યા હતા.
- શ્રી મેગ્નસ કાર્લસને તેની કારકિર્દીમાં પ્રથમ વખત વર્લ્ડ કપ જીત્યો છે.
- નોંધનીય છે કે શ્રી વિશ્વનાથ આનંદ પછી ચેસ વર્લ્ડ કપની ફાઈનલમાં પહોંચનાર શ્રી પ્રજાનાનંદ બીજા ભારતીય બન્યા છે.

- નોંધ :** (1) શ્રી મેગ્નસ કાર્લસન નોર્વેના ચેસ ગ્રાન્ડ માસ્ટર છે. જેમણે પાંચ વખત વર્લ્ડ ચેસ ચેમ્પિયનશિપ, ચાર વખત વર્લ્ડ રેપિડ ચેસ ચેમ્પિયન અને છ વખત વર્લ્ડ બ્લિટ્ઝ ચેસ ચેમ્પિયનશિપ જીતી છે.
- (2) શ્રી રમેશબાબુ પ્રજાનાનંદ ભારતીય ચેસ ગ્રાન્ડ માસ્ટર છે. તેમનો જન્મ 10 ઓગસ્ટ, 2005ના રોજ તમિલનાડુના ચેન્નાઈ ખાતે થયો હતો.
- (3) ગ્રાન્ડ માસ્ટર એ ચેસના ખેલાડીઓને આપવામાં આવતું શિર્ષક છે. તે વિશ્વ ચેસ સંસ્થા FIDE દ્વારા આપવામાં આવે છે.
- (3) ઈન્ટરનેશનલ ચેસ ફેડરેશન (FIDE) વિશ્વમાં ચેસની સંચાલક સંસ્થા છે. તેનું મુખ્ય મથક સ્વિટ્ઝર્લેન્ડના લોઝેનમાં આવેલું છે.

1. 'વિશ્વ ગુજરાતી દિવસ' અથવા તો 'વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 22 ઓગસ્ટ (B) 23 ઓગસ્ટ (C) 24 ઓગસ્ટ (D) 25 ઓગસ્ટ

(C)

2. કોનો જન્મદિન 24 ઓગસ્ટ 'વિશ્વ ગુજરાતી ભાષા દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે ?

(A) મહાકવી પ્રેમાનંદ (B) ભક્ત કવિ નરસિંહ મહેતા
(C) કવિ દલપતરામ (D) કવિ નર્મદ

(D)

3. 'વિશ્વ માતૃ ભાષા દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 21 જાન્યુઆરી (B) 21 ફેબ્રુઆરી (C) 21 માર્ચ (D) 21 જૂન

(B)

4. 'વિશ્વ જળ સપ્તાહ 2023' સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. સ્ટોકહોમ ઈન્ટરનેશનલ વોટર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ (SIWI) દ્વારા 'વિશ્વ જળ સપ્તાહ 2023'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

2. વિશ્વ જળ સપ્તાહ 2023ની થીમ 'Seeds of Change : Innovative Solutions for a water-wise world' છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને સાચા (D) 1 અને 2 બંને ખોટા

(C)

5. તાજેતરમાં ભારતે ચંદ્રયાન-3 સફળતાપૂર્વક લોન્ચ કર્યું હતું. તેના વિશે નીચેના વિધાનો પર વિચાર કરી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો ?

1. આંધ્રપ્રદેશના શ્રી હરિકોટા ખાતે આવેલા સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટર ખાતેથી આ અભિયાન લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

2. LVM3-M4 નામના ભારતના સૌથી કઠાવાર અને આધુનિક રોકેટ દ્વારા ચંદ્રયાન 3 લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

3. ચંદ્રયાન 3ના ઓર્બિટરનું નામ 'વિક્રમ' હતું.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 1 અને 2 (C) માત્ર 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

(B)

6. તાજેતરમાં ભારતે કયા રોકેટની મદદથી ચંદ્રયાન-3 સફળતાપૂર્વક લોન્ચ કર્યું છે ?

- (A) LVM3 (B) GSLV-MK II (C) MVL3 (D) PSLV-III

(A)

7. ચંદ્રયાન-3 નામનું અવકાશયાન કેટલા વિશિષ્ટ ભાગોમાં વહેંચાયેલું હતું ?

- (A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર

(C)

8. ચંદ્રયાન-3ના 'લેન્ડર' (Lander)નું નામ શું છે ?

- (A) પ્રજ્ઞાન (B) વિક્રમ (C) સતીષ (D) વિજય

(B)

9. ચંદ્રયાન-3ના 'રોવર' (Rover)નું નામ શું છે ?

- (A) પ્રજ્ઞાન (B) વિક્રમ (C) અટલ (D) કલામ

(A)

10. ભારતના ચંદ્રયાન-3 મિશન સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

- ચંદ્રયાન-3નું પ્રોપલ્શન મોડ્યુલ જાપાનની સહાયથી વિકસાવવામાં આવ્યું છે.
- ચંદ્રયાન-3નું 23 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર સોફ્ટ લેન્ડિંગ થયું હતું.
- ચંદ્રયાન-3ના પ્રોપલ્શન મોડ્યુલમાં સ્પેક્ટ્રોપોલરીમેટ્રી ઓફ હેબિટેબલ અર્થ (SHAPE) નામનો પ્રયોગ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (A) માત્ર 2 અને 3 (B) માત્ર 2
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) 1, 2 અને 3

(A)

11. ચંદ્રયાન-3ના લેન્ડર તથા રોવરનું મિશન આયુષ્ય કેટલું છે ?

- (A) 1 ચંદ્ર દિવસ અથવા તો પૃથ્વી પરના 14 દિવસ
(B) 1 ચંદ્ર દિવસ અથવા તો પૃથ્વી પરના 28 દિવસ
(C) 1 ચંદ્ર દિવસ અથવા તો પૃથ્વી પરના 22 દિવસ
(D) 1 ચંદ્ર દિવસ અથવા તો પૃથ્વી પરના 21 દિવસ

(A)

12. ચંદ્રયાન-3ના સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ બાદ ભારત ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર સફળતાપૂર્વક લેન્ડ કરનાર વિશ્વનો કેટલામો દેશ બની ગયો છે ?

- (A) પ્રથમ (B) બીજો (C) ત્રીજો (D) ચોથો

(A)

13. ચંદ્રયાન-3ના સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ બાદ ભારત ચંદ્રની ધરતી પર પહોંચનારો વિશ્વનો કેટલામો દેશ બન્યો છે ?

- (A) અમેરિકા, રશિયા અને જાપાન બાદ ચોથો (B) અમેરિકા, રશિયા અને ચીન બાદ ચોથો
(C) અમેરિકા, રશિયા અને યુકે બાદ ચોથો (D) અમેરિકા, રશિયા અને ઓસ્ટ્રેલિયા બાદ ચોથો

(B)

14. ચંદ્રયાન-3નું કુલ વજન કેટલું છે ?

- (A) 2900 Kg (B) 3100 Kg (C) 3300 Kg (D) 3900 Kg

(D)

15. ભારતે ચંદ્રયાન-1 ક્યારે લોન્ચ કર્યું હતું ?

- (A) 22 ઓક્ટોબર, 2002 (B) 22 ઓક્ટોબર, 2008
(C) 22 જુલાઈ, 2014 (D) 22 જુલાઈ, 2017

(B)

16. ભારતે 22 જુલાઈ, 2019ના રોજ ચંદ્રયાન-2 લોન્ચ કર્યું હતું. તેના વિશે નીચેના વિધાન પર વિચાર કરી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો ?

- (A) આ મિશન સંપૂર્ણ અસફળ રહ્યું હતું. (B) આ મિશન સંપૂર્ણ સફળ રહ્યું હતું.
(C) આ મિશન લગભગ 95 ટકા સફળ રહ્યું હતું. (D) ઉપરોક્ત પૈકી એકપણ નહીં

(C)

17. 'લોન્ચ વ્હીકલ માર્ક 3' (LVM3) વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. LVM3 અથવા લોન્ચ વ્હીકલ માર્ક 3 એ ISROનું સૌથી ભારે રોકેટ છે.
2. LVM3ને અગાઉ GSLV MK III તરીકે ઓળખવામાં આવતું હતું.
3. તે ત્રણ તબક્કાનું પ્રક્ષેપણ વાહન છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 2 (C) માત્ર 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

(D)

18. તાજેતરમાં અઝરબૈજાનના બાકુમાં 'ચેસ વર્લ્ડ કપ 2023'નું આયોજન થયું હતું. જેમાં ફાઈનલમાં કોણ વર્લ્ડ ચેમ્પિયન બન્યું છે ?

- (A) શ્રી આર. પ્રજાનાનંદ (B) શ્રી મેગ્નસ કાર્લસન
(C) શ્રી લેવોન એરોલિયન (D) શ્રી ડીંગ લીરેન

(B)

પ્રસિદ્ધ આંકડાશાસ્ત્રી ડો. કલ્યામપુડી રાધાકૃષ્ણ રાવનું નિધન

તાજેતરમાં વિશ્વ પ્રસિદ્ધ આંકડાશાસ્ત્રી ડો. કલ્યામપુડી રાધાકૃષ્ણ રાવનું
22 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ 102 વર્ષની વયે નિધન થયું છે.

ડો. કલ્યામપુડી રાધાકૃષ્ણ રાવ

ડો. કલ્યામપુડી રાધાકૃષ્ણ રાવનો જન્મ 10 સપ્ટેમ્બર, 1920ના રોજ કુર્ણાટકના
બેલ્લારી જિલ્લામાં એક તેલુગુ પરિવારમાં થયો હતો.

- તેમણે કેમર-રાવ અસમાનતા અને રાવ-બ્લેકવેલાઈઝેશન જેવી મૂળભૂત આંકડાકીય વિભાવનાઓની પહેલ કરી હતી.
- કેમર-રાવ લોઅર બાઉન્ડ એ જાણવાનું એક સાધન પૂરું પાડે છે કે શું જથ્થાના અંદાજ માટેની પદ્ધતિ અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિ જેટલી સારી છે.
- રાવ-બ્લેકવેલાઈઝેશન એ અંદાજને વધુ સારામાં વાસ્તવમાં એક શ્રેષ્ઠ-અંદાજમાં રૂપાંતરિત કરવાનું સાધન પૂરું પાડે છે.
- આ પરિણામો એક સાથે એક પાયો બનાવે છે જેના પર મોટાભાગના આંકડા બાંધવામાં આવે છે.
- રાવ-બ્લેકવેલ પ્રક્રિયા સ્ટીરિયોલોજી, પાર્ટિકલ ફિલ્ટરિંગ અને કોમ્પ્યુટેશનલ ઈકોનોમેટ્રિક્સમાં લાગુ કરવામાં આવી છે.
- જ્યારે સિગ્નલ પ્રોસેસિંગ, સ્પેક્ટ્રોસ્કોપી, રડાર સિસ્ટમ, મલ્ટીપલ ઈમેજ રેડિયોગ્રાફી, હેઝાર્ડ એનાલિસિસ તથા ક્વોન્ટમ ફિઝિક્સ જેવા વિવિધ ક્ષેત્રોમાં કેમર-રાવ લોઅર બાઉન્ડ ખૂબ મહત્ત્વ ધરાવે છે.
- ડો. રાવને અનુક્રમે વર્ષ 1969 અને 2001માં ભારતના સર્વોચ્ચ સન્માન પદ્મ ભૂષણ અને પદ્મ વિભૂષણથી નવાજવામાં આવ્યા હતા.

15મી BRICS Summit - 2023

તાજેતરમાં 22 થી 24 ઓગસ્ટ, 2023 દરમિયાન દક્ષિણ આફ્રિકાના
જોહાનિસબર્ગના સેન્ટન કન્વેન્શન સેન્ટર ખાતે 15મી BRICS
સમિટ યોજાઈ હતી.

- 15મી બ્રિક્સ સમિટ ભૌગોલિક રાજકીય ફેરફારો અને વૈશ્વિક આર્થિક ગતિશીલતાની પૃષ્ઠભૂમિમાં મહત્ત્વ ધરાવે છે.
- નોંધનીય છે કે કોવિડ-19 મહામારી બાદ આ વ્યક્તિગત સમિટ છે કારણ કે વર્ષ 2022માં ચીન, 2021માં ભારત અને 2020માં પણ વીડિયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી આ સમિટ યોજાઈ હતી.

15મી BRICS સમિટની થીમ

15મી BRICS સમિટની થીમ 'BRICS and Africa : partnership for mutually Accelerated Growth, Sustainable Development and inclusive multilateralism' છે.

- જેનો ગુજરાતીમાં અર્થ થાય છે 'બ્રિક્સ અને આફ્રિકા : પરસ્પર ઝડપી વિકાસ, ટકાઉ વિકાસ અને સમાવેશી બહુપક્ષીયતા માટે ભાગીદારી' છે.

15મી બ્રિક્સ સમિટની મુખ્ય વિશેષતાઓ

BRICSનું વિસ્તરણ

બ્રિક્સ સમિટના અંતિમ દિવસે ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની હાજરીમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના રાષ્ટ્રપતિશ્રીએ વધુ 6 દેશોને બ્રિક્સમાં સામેલ કરવાની જાહેરાત કરી હતી.

- એટલે કે બ્રિક્સે તેની સદસ્યતાને પાંચથી અગિયાર દેશો સુધી વધારીને તેની 15મી સમિટને ચિહ્નિત કરી હતી.
- જે તેની વૈશ્વિક સ્થિતિને વધારવા માટેના સંયુક્ત પ્રયાસોને પ્રતિબિંબિત કરે છે.
- નવા સામેલ 6 દેશોમાં ઈજિપ્ત, ઈરાન, સાઉદી અરેબિયા, UAE, ઈથોપિયા અને આર્જેન્ટિનાનો સમાવેશ થાય છે.
- જે સમગ્ર મધ્યપૂર્વ, આફ્રિકા અને દક્ષિણ અમેરિકામાં જૂથના પ્રતિનિધિત્વને વિસ્તૃત કરે છે.
- આ તમામ નવા 6 સભ્ય દેશોનું સભ્ય પદ 1 જાન્યુઆરી, 2024થી અમલમાં આવશે.

ભારત માટે બ્રિક્સ સમિટનું મહત્વ

વાસ્તવિક નિયંત્રણ રેખા પર ભારત-ચીન સૈન્ય સંઘર્ષ પછી યોજાયેલી આ પ્રથમ વ્યક્તિગત બેઠક ભારત માટે મહત્વપૂર્ણ છે.

- ભારતના વડાપ્રધાન અને ચીનના રાષ્ટ્રપતિ વચ્ચે દ્વિપક્ષીય વાટાઘાટો પછી બંને દેશો સૈનિકો સાથે એકબીજાની સરહદ પાર ન કરવા અને LAC પર તણાવ ઘટાડવાના પ્રયાસો કરવા સંમત થયા છે.
- સભ્યપદના માપદંડનો મુસદ્દો તૈયાર કરવામાં અને નવા પ્રવેશકર્તાઓ વચ્ચે વ્યૂહાત્મક ભાગીદારીને પ્રોત્સાહન આપવામાં ભારતે મુખ્ય ભૂમિકા ભજવી હતી.
- ભારત તેના સહયોગીઓના નેટવર્કને વિસ્તારવા અને તેના ભૌગોલિક રાજકીય પ્રભાવને વધારવા BRICSનો લાભ લે છે.
- ભારત BRICSને 'પશ્ચિમી વિરોધી' જૂથને બદલે 'બિન-પશ્ચિમ' જૂથ તરીકે જૂએ છે, જે ફોરમના પરિપ્રેક્ષ્યની વિવિધતા પર ભાર મૂકે છે.

- ભારતીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ સ્પેસ ટેકનોલોજી અને સંશોધન ક્ષેત્રમાં વધુ સહયોગ માટે બ્રિક્સ સ્પેસ એક્સપ્લોરેશન એસોસિએશનની સ્થાપનાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો.
- ભારતે લુપ્તપ્રાય મોટી બિલાડીઓને બચાવવા માટે આંતરરાષ્ટ્રીય બિગ કેટ એલાયન્સ હેઠળ બ્રિક્સ દેશોના સહયોગની હાકલ કરી હતી.

ભૌગોલિક રાજકીય સંદર્ભ અને મહત્વ

આ સમિટનું મહત્ત્વ એટલા માટે છે કે વર્ષ 2022માં યુકેન પર રશિયન આક્રમણ બાદ વૈશ્વિક સ્થિરતા અને સુરક્ષાને અસર થઈ છે.

- એવું માનવામાં આવે છે કે બ્રિક્સમાં ચર્ચાઓ 'પશ્ચિમી વિરોધી' દૃષ્ટિકોણ ધરાવે છે. યુકેન સંઘર્ષ પર રશિયાને 'અલગ-થલગ' કરવાના પ્રયાસો વચ્ચે BRICS પરામર્શને મહત્ત્વ મળ્યું છે.

અન્ય ચર્ચાઓ

ભારત અને BRICS સભ્યો સુરક્ષા પરિષદ સહિત સંયુક્ત રાષ્ટ્રના સુધારાને વધુ લોકશાહી, પ્રતિનિધિ, અસરકારક અને કાર્યક્ષમ બનાવવા માટે સમર્થન આપે છે.

- બ્રિક્સના સભ્યો આબોહવા પરિવર્તન દ્વારા ઊભા થયેલા પડકારોને પહોંચી વળવા તેમજ ઓછા કાર્બન અને ઓછા ઉત્સર્જનના અર્થતંત્રમાં વાજબી, સસ્તું અને ટકાઉ સંક્રમણ સુનિશ્ચિત કરવા સંમત થયા હતા.
- પાંચ દેશોએ વિકસિત દેશોને ઉદ્દાહરણ રજૂ કરીને નેતૃત્વ કરવા અને વિકાસશીલ દેશોને આવા ફેરફારો કરવા માટે સમર્થન આપવા હાકલ કરી હતી.
- બ્રિક્સ સંમેલનના સમાપન બાદ જાહેર કરાયેલા બ્રિક્સ ડિક્લેરેશનમાં બ્રાઝિલ, ભારત અને દક્ષિણ આફ્રિકાને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સુરક્ષા પરિષદમાં કાયમી સભ્યપદ આપવાની માંગ પણ કરવામાં આવી હતી.

BRICS

BRICS એ વિશ્વના પાંચ મોટા વિકાસશીલ દેશોના એક સમૂહ છે. (ઓગસ્ટ, 2023ની સ્થિતિએ)

- BRICS દેશોમાં નીચેના દેશોનો સમાવેશ થાય છે :

B - Brazil

R - Russia

I - India

C - China

S - South Africa

- જેમાંથી ચાર **BRIC** દેશો બ્રાઝિલ, રશિયા, ભારત અને ચીન દ્વારા વર્ષ 2006માં આ સમૂહની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- જેમાં 2010માં સાઉથ આફ્રિકા પાછળથી સામેલ થયું હતું. ત્યારથી BRICS તરીકે ઓળખાય છે.
- બ્રિક્સ દેશોમાં વિશ્વની આશરે 41 ટકા વસતીનો સમાવેશ થાય છે.
- અને વિશ્વના કુલ GDPમાં બ્રિક્સ દેશોનો ફાળો 24 ટકા જેટલો છે.
- બ્રિક્સ દેશોએ જુલાઈ 2014માં NDB એટલે કે **New Development Bank** નામથી એક બેંકની રચના કરવામાં આવી હતી.
- આ બેંકનું વડું મથક ચીનના શાંઘાઈમાં આવેલું છે.
- વર્ષ 2014માં બ્રિક્સ દેશોની સરકારોએ આકસ્મિક અનામત પ્રણાલીની સ્થાપના પર એક સંધિ પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.
- આ વ્યવસ્થાનો ઉદ્દેશ્ય ચૂકવણીના દબાણના ટૂંકા ગાળાના સંતુલનને અટકાવવાનો, પરસ્પર સહયોગ પૂરો પાડવા અને BRICS દેશોની નાણાકીય સ્થિરતાને મજબૂત કરવાનો છે.

નોંધ : (1) ઓગસ્ટ 2021માં પાંચ અવકાશ એજન્સીઓએ BRICS રિમોટ સેન્સિંગ સેટેલાઈટ નક્ષત્ર પર સહકાર પર એક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.

- (2) BRICSના અધ્યક્ષ પદને બ્રિક્સના ટૂંકાક્ષર અનુસાર સભ્યો વચ્ચે વાર્ષિક ધોરણે ફેરવવામાં આવે છે.
- (3) અહીં ખાસ નોંધવું કે BRICS વિશે આપેલ ઉપરની તમામ માહિતી હાલના વર્તમાન દેશોને અનુસાર છે. કારણ કે નવા જોડાયેલા દેશોનું સભ્ય પદ 1 જાન્યુઆરી, 2024થી અમલમાં આવશે.
- (4) બ્રિક્સ દેશોએ સામૂહિક રીતે સ્વતંત્ર યુનિવર્સિટી રેન્કિંગ સિસ્ટમ શરૂ કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

1. તાજેતરમાં ડો. કલ્યામપુડી રાધાકૃષ્ણ રાવનું નિધન થયું હતું. તેઓ કયા ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલા હતા ?

(A) પત્રકારત્વ

(B) સાહિત્ય

(C) આંકડાશાસ્ત્ર

(D) સમુદ્રશાસ્ત્ર

(C)

2. વર્ષ 2023માં દક્ષિણ આફ્રિકામાં કેટલામી BRICS Summit યોજાઈ હતી ?

(A) 15મી

(B) 16મી

(C) 17મી

(D) 18મી

(A)

3. નીચે આપેલ દેશ પર વિચાર કરો :

1. ઈજિપ્ત

2. ઈરાન

3. સાઉદી અરેબિયા

4. UAE

5. ઈથોપિયા

6. આર્જેન્ટિના

15મી BRICS સમિટ દરમિયાન ઉપરોક્ત દેશોમાંથી કયા દેશોને BRICS જૂથમાં સમાવેશ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે ?

(A) માત્ર 1, 3, 6

(B) માત્ર 1, 3, 4

(C) માત્ર 1, 2, 3, 4

(D) 1, 2, 3, 4, 5, 6

(D)

પત્રક્ષક

CRASH COURSE

300+ VIDEO LECTURE

માત્ર
₹ **699** /-

Without
Material

3 Months
Validity

ફ્રી

પત્રક્ષક
BOOK

1700+ MCQ

600+
ONELINER

(આ બુક આપને
Courier દ્વારા મળશે)

ગંધન Offer

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

દિવસ મહિમા : 26 ઓગસ્ટ, મહિલા સમાનતા દિવસ

દર વર્ષે 26 ઓગસ્ટે સમગ્ર વિશ્વમાં 'મહિલા સમાનતા દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

- આ દિવસે અમેરિકા સહિત સમગ્ર વિશ્વમાં મહિલા અધિકારોની વાત કરવામાં આવે છે અને દરેક જગ્યાએ કોન્ફરન્સ અને સેમિનારનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- તથા મહિલા સંગઠનો લોકોમાં મહિલા અધિકારો અંગે જાગૃતિ લાવવા અભિયાન ચલાવે છે.
- 26 ઓગસ્ટ, 1920ના રોજ અમેરિકામાં મહિલાઓને 19માં બંધારણીય સુધારા દ્વારા પ્રથમ વખત મત આપવાનો અધિકાર મળ્યો હતો. આ પહેલા ત્યાં મહિલાઓને બીજા વર્ગના નાગરિકોનો દરજ્જો હતો.
- 1971થી 26 ઓગસ્ટને 'મહિલા સમાનતા દિવસ' તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.
- ન્યૂઝીલેન્ડ વિશ્વનો પ્રથમ દેશ છે જ્યાં વર્ષ 1893માં 'મહિલા સમાનતા'ની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.

20મી આસિયાન-ભારત આર્થિક મંત્રીઓની બેઠક

તાજેતરમાં 20મી ASEAN-ભારત આર્થિક મંત્રીઓની બેઠક ઈન્ડોનેશિયાના સેમારંગમાં યોજાઈ હતી.

- જે ભારત અને ASEAN સભ્ય દેશો વચ્ચે આર્થિક સહયોગ વધારવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે.

બેઠકના મુખ્ય મુદ્દાઓ

આ બેઠકે આસિયાન-ભારત વ્યાપક વ્યૂહાત્મક ભાગીદારીને મજબૂત સહિયારી પ્રતિબદ્ધતાને રેખાંકિત કરી હતી. બંને પક્ષો માટે નોંધપાત્ર લાભો સુનિશ્ચિત કર્યા હતા.

- મંત્રીઓએ મહામારી દ્વારા ઊભા થયેલા પડકારો વચ્ચે આર્થિક સહયોગને પ્રોત્સાહન આપવાના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો.
- નોંધનીય છે કે વર્ષ 2022-23માં ભારત અને ASEAN વચ્ચે 131.5 બિલિયન યુએસ ડોલરનો દ્વિપક્ષીય વેપાર છે.
- વર્ષ 2022-23માં ભારતના કુલ વૈશ્વિક વેપારમાં ASEAN સાથેના વેપારનો હિસ્સો 11.3 ટકા હતો.

- આસિયાન મંત્રીઓએ ASEAN – ઈન્ડિયા બિઝનેસ કાઉન્સિલ (AIBC) સાથે પણ ચર્ચા કરી હતી.
- અને AIBC દ્વારા 2023માં આયોજિત તમામ પ્રવૃત્તિઓની નોંધ લીધી હતી, જેમાં 6 માર્ચ 2023ના રોજ કુઆલાલંપુરમાં યોજનારી 5મી ASEAN – ઈન્ડિયા બિઝનેસ સમિટનો સમાવેશ થાય છે.
- પ્રાદેશિક અને વૈશ્વિક પડકારોના જટિલ લેન્ડસ્કેપ વચ્ચે મંત્રીઓએ કોવિડ-19 મહામારીની બહુ-પરિમાણિય અસરો, આબોહવા પરિવર્તન, નાણાકીય બજારની અસ્થિરતા, ફુગાવો તથા ભૌગોલિક રાજકીય તણાવની ચર્ચા કરી હતી.
- આ વર્ષની બેઠકનો મુખ્ય મુદ્દો ASEAN – ઈન્ડિયા ટ્રેડ ઈન ગુડ્સ એગ્રીમેન્ટ (AITIGA)ની ઊંડાણપૂર્વકની સમીક્ષા હતી, જે મૂળ 2009માં હસ્તાક્ષરિત કરવામાં આવી હતી.
- મંત્રીઓએ AITIGA માટેના સમીક્ષા દસ્તાવેજને સત્તાવાર રીતે સમર્થન આપ્યું હતું.
- જે પૂર્વ-નિર્ધારિત પદ્ધતિઓ સાથે વાટાઘાટોની ઔપચારિક શરૂઆત માટે માર્ગ મોકળો કરે છે.

- નોંધ :** (1) ASEAN – ઈન્ડિયા બિઝનેસ કાઉન્સિલ (AIBC) એ 2005માં ASEAN સરકારો અને ભારતની સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલી એક સંસ્થા છે.
- (2) તેનો ઉદ્દેશ ગાઢ વ્યાપારી સંબંધોને પ્રોત્સાહન આપવા અને ASEAN અને ભારત વચ્ચેના આર્થિક સંબંધોને વિસ્તૃત અને ગાઢ બનાવવા માટે ઔદ્યોગિક પરિપ્રેક્ષ્ય પ્રદાન કરવાનો છે.

ASEAN

ASEANનું પૂરું નામ 'Association of Southeast Asian Nations' છે.

- આસિયાન એ દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયાના 10 દેશોનું સંગઠન છે.
- તેના સભ્ય દેશોમાં બ્રુનેઈ, ઈન્ડોનેશિયા, કંબોડિયા, લાઓસ, મલેશિયા, મ્યાનમાર, ફિલિપાઈન્સ, સિંગાપોર, થાઈલેન્ડ અને વિયેતનામનો સમાવેશ થાય છે.
- ભારત આસિયાનનું સભ્ય નથી.
- 8 ઓગસ્ટ, 1967ના રોજ થાઈલેન્ડની રાજધાની બેંગકોકમાં આસિયાનની સ્થાપના થઈ હતી.
- આસિયાનનું સચિવાલય ઈન્ડોનેશિયાના જકાર્તા ખાતે આવેલું છે.

23 ઓગસ્ટ 'રાષ્ટ્રીય અંતરીક્ષ દિવસ' તરીકે ઉજવાશે

તાજેતરમાં વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કર્ણાટકના બેંગ્લુરુમાં ISRO ટેલિમેટ્રી ટ્રેકિંગ એન્ડ કમાન્ડ નેટવર્ક મિશન કંટ્રોલ કોમ્પ્લેક્સ ખાતે વૈજ્ઞાનિકોને સંબોધન કર્યું હતું.

- આ પ્રસંગે વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 23 ઓગસ્ટને ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય અંતરીક્ષ દિવસ' તરીકે ઉજવવાની જાહેરાત કરી હતી.
- 23 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ ભારતનું ચંદ્રયાન-3 મિશને ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ પર સફળતાપૂર્વક લેન્ડિંગ કર્યું હતું અને ઈતિહાસ રચ્યો હતો.
- આથી, આ દિવસની યાદમાં 23 ઓગસ્ટને 'રાષ્ટ્રીય અંતરીક્ષ દિવસ' તરીકે ઉજવવાનું નક્કી કર્યું છે.
- આ પ્રસંગે વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 'જય વિજ્ઞાન જય અનુસંધાન....'નો નવો નારો આપ્યો હતો.

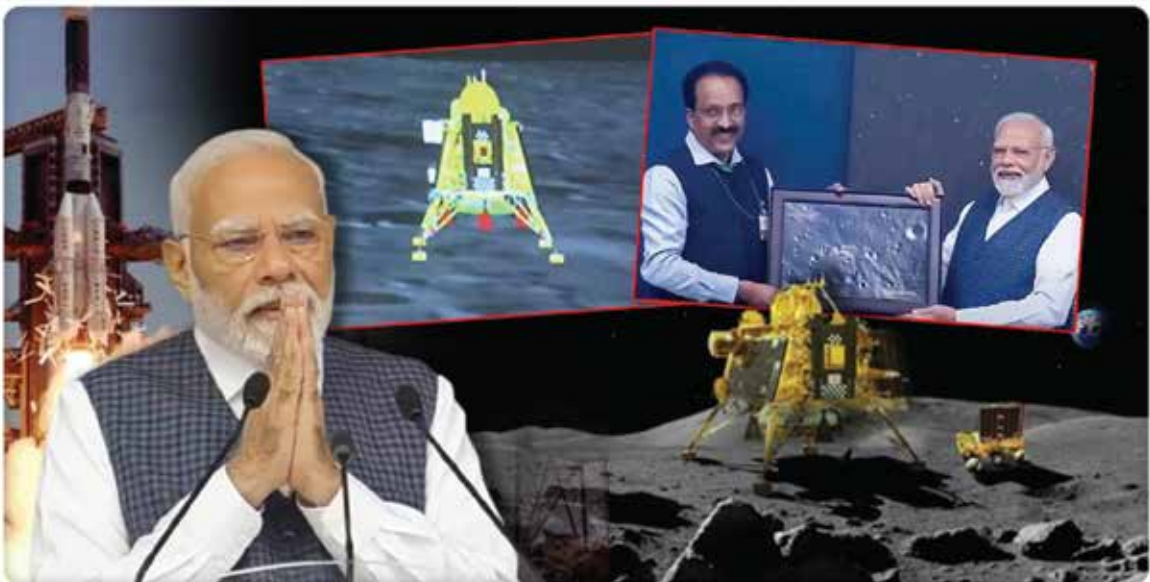
શિવશક્તિ પોઈન્ટ

- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ચંદ્રયાન-3નું વિક્રમ લેન્ડર જે સ્થળે ઉતર્યું હતું તે સ્થળને 'શિવશક્તિ પોઈન્ટ' નામ આપ્યું હતું.

તિરંગા

આ ઉપરાંત ચંદ્રયાન-2ના ટચડાઉન પોઈન્ટને 'તિરંગા' નામ આપવામાં આવ્યું હતું.

- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ટચડાઉન પોઈન્ટના નામકરણનું કારણ દર્શાવતા જણાવ્યું હતું કે સ્પેસ મિશનમાં જે સ્થળે લેન્ડિંગ થયું હોય તેને નામ આપવાની પરંપરા છે.
- ભારતે પણ આ પરંપરા જાળવીને ચંદ્ર પર ચંદ્રયાન-3 અને ચંદ્રયાન-2ના લેન્ડરે જ્યાં ટચડાઉન અને લેન્ડિંગ કર્યું હતું. તે સ્થળને નામ આપવાની પરંપરા જાળવી રાખી છે.

1. મહિલા સમાનતા દિવસ'ની ઉજવણી ક્યારે કરવામાં આવે છે ?

- (A) 25 ઓગસ્ટ (B) 26 ઓગસ્ટ (C) 27 ઓગસ્ટ (D) 28 ઓગસ્ટ

(B)

2. તાજેતરમાં કેટલામી 'ASEAN – ભારત આર્થિક મંત્રીઓની' બેઠક યોજાઈ હતી ?

- (A) 20 મી (B) 22 મી (C) 24 મી (D) 26 મી

(A)

3. આસિયાન (ASEAN)ની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?

- (A) 1959 (B) 1960 (C) 1967 (D) 1975

(C)

4. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'ASEAN' વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. ASEANનું પૂરું નામ 'Association of Southeast Asian Nation' છે.

2. આસિયાન એ દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયાના 10 દેશોનું સંગઠન છે.

3. વર્ષ 2007માં ભારત આસિયાનનું સભ્ય બન્યું હતું.

4. આસિયાનનું સચિવાલય ઈન્ડોનેશિયાના જકાર્તા ખાતે આવેલું છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1, 2 અને 4
(C) માત્ર 1, 3 અને 4 (D) 1, 2, 3 અને 4

(B)

5. તાજેતરમાં વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કરેલી જાહેરાત અનુસાર કયા દિવસને 'રાષ્ટ્રીય અંતરીક્ષ દિવસ' તરીકે ઉજવવામાં આવશે ?

- (A) 23 ઓગસ્ટ (B) 24 ઓગસ્ટ
(C) 25 ઓગસ્ટ (D) 26 ઓગસ્ટ

(A)

4. નીચેના વિધાન પર વિચાર કરો :

1. ચંદ્રયાન-3નું વિક્રમ લેન્ડર જે સ્થળે ઉતર્યું હતું તે સ્થળને 'શિવશક્તિ પોઈન્ટ' નામ આપવામાં આવ્યું છે.

2. ચંદ્રયાન-2ના ટચડાઉન પોઈન્ટને 'તિરંગા' નામ આપવામાં આવ્યું છે.

ઉપરોક્તમાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને સાચા (D) 1 અને 2 બંને ખોટા

(C)

ONE LINER

CURRENT AFFAIRS

ગુજરાત

- ગુજરાતમાં શેલ એનર્જી દ્વારા રિન્યુએબલ એનર્જી-ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ રિચાર્જ સ્ટેશન અને LNG રિગેસિફિકેશન ટર્મિનલ નિર્માણ માટે રૂ. 3500 કરોડનું રોકાણ થશે
- ઊર્જા ક્ષેત્રની અગ્રગણ્ય કંપની શેલ એનર્જી ઈન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ ગુજરાતમાં 3500 કરોડ રૂપિયાનું રોકાણ કરશે. મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં આ અંગેના MoU રાજ્ય સરકાર અને શેલ એનર્જી વચ્ચે ગાંધીનગરમાં કરવામાં આવ્યા હતા. શેલ એનર્જી ઈન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ આ MoU અન્વયે રૂ. 2200 કરોડના રોકાણ સાથે ઉત્તર ગુજરાતના બનાસકાંઠામાં 1200 એકરમાં રિન્યુએબલ એનર્જી ઉત્પાદન માટે પ્લાન્ટ સ્થાપશે. આ પ્લાન્ટ દ્વારા અંદાજે એક હજારથી વધુ લોકોને પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રોજગારી મળશે તેમજ સંભવતઃ 2026 સુધીમાં આ પ્લાન્ટમાં વાર્ષિક ઉત્પાદન શરૂ થઈ જશે. આ ઉપરાંત રાજ્યમાં વિવિધ સ્થળોએ ફ્યુઅલ રિટેલીંગ, EV રિચાર્જ સ્ટેશન ક્ષેત્રે શેલ એનર્જી ઈન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા રૂ. 800 કરોડનું રોકાણ કરવામાં આવશે. તથા અંદાજે બે હજાર લોકોને રોજગારી આ ક્ષેત્ર પૂરી પાડશે. તેમના આ પ્રોજેક્ટ આગામી 2027 સુધીમાં કાર્યરત થવાના છે. રાજ્ય સરકાર સાથે કરેલા આ MoU અનુસાર શેલ એનર્જી ઈન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ LNG રિગેસિફિકેશન ટર્મિનલ, એસેટ ઈન્ટિગ્રિટી રિજુવેનેશન અને ડેબોટલનેકિંગ પ્રોજેક્ટમાં રૂ. 500 કરોડનું રોકાણ કરવાની છે.

- 'WHO ટ્રેડિશનલ મેડિસિન ગ્લોબલ સમિટ'ની ગાંધીનગરથી શરૂઆત

ટ્રેડિશનલ મેડિસિન ગ્લોબલ સમિટનો પ્રારંભ ગાંધીનગરમાં WHOના

અધ્યક્ષ ડૉ. ટેડ્રોસ અધનોમ ગ્રેબ્રિયેસસ, કેન્દ્રીય આરોગ્ય

મંત્રી શ્રી મનસુખ માંડવીયા, કેન્દ્રીય આયુષ્ય મંત્રી શ્રી સર્વાનંદ

સોનોવાલ, ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ તથા WHOના રિજનલ ડિરેક્ટર્સ ડૉ. પુનમ

ખેત્રપાલની ઉપસ્થિતિમાં કરવામાં આવ્યો હતો. ભારતની પ્રેસિડેન્સીમાં યોજાઈ રહેલી G20 શિખર

પરિષદ અન્વયે આરોગ્ય મંત્રીઓની બેઠકના ભાગરૂપે પરંપરાગત ચિકિત્સા પદ્ધતિ વિષયે WHOની

આ સૌપ્રથમ સમિટ ગાંધીનગરમાં 17થી 19 ઓગસ્ટ દરમિયાન યોજાઈ છે. 'તમામ માટે સ્વાસ્થ્ય અને

સુખાકારી તરફ'ની થીમ સાથે આયોજિત આ સમિટમાં સ્વાસ્થ્ય સામેના પડકારોનું સમાધાન કરવા અને

વૈશ્વિક સ્વાસ્થ્ય અને સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટમાં પ્રગતિને વેગ આપવા માટે આ પરંપરાગત, પ્રશંસાત્મક

અને સંકલિત ચિકિત્સાની ભૂમિકા પર સામૂહિક વિચાર મંથન થવાનું છે.

ભારત

➤ કેરળમાં રૂ. 2400 કરોડના વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ પ્રોજેક્ટનું ઉદ્ઘાટન

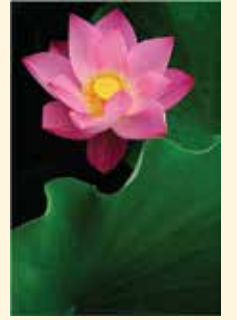
કેરળના મુખ્યમંત્રી શ્રી પિનરાઈ વિજયને કચરો મુક્ત રાજ્યના ધ્યેય સાથે 'માલિન્ય મુક્તમ નવકેરલમ' અભિયાનના ભાગરૂપે રૂ. 2400 કરોડના કેરળ સોલિડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ પ્રોજેક્ટ (KSWMP)નું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. KSWMP કેરળમાં એક

અસરકારક કચરો વ્યવસ્થાપન પ્રણાલી બનાવવાનું લક્ષ્ય ધરાવે છે, જે રાજ્યને કચરો મુક્ત બનાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે અને વધતા શહેરીકરણ દ્વારા ઊભા થતા પડકારોને પહોંચી વળવા સક્ષમ બનાવે છે.

➤ નમોહ 108 કમળ

તાજેતરમાં કેન્દ્રીય વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી મંત્રીએ વૈજ્ઞાનિક અને ઔદ્યોગિક સંશોધન પરિષદ— નેશનલ બોટનિકલ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (CSIR-NBRI), લખનૌ દ્વારા વિકસિત નવીન નમોહ 108 કમળની વેરાયટીનું અનાવરણ કર્યું હતું. મણિપુરમાં ઘણા વર્ષો પહેલા શોધાયેલ કમળની આ જાતમાં 108 પાંખડીઓ છે, જેના કારણે પાંખડીઓની સંખ્યા અને તેના ધાર્મિક મહત્ત્વને ધ્યાનમાં રાખીને NBRI નમોહ 108 નામ આપવામાં આવ્યું છે. આ વેરાયટી માર્ચથી ડિસેમ્બર સુધી ખીલે છે અને પોષક તત્ત્વોથી ભરપૂર છે. ફૂલનો જિનોમ સિક્વન્સ ધરાવતી એકમાત્ર ભારતીય કમળની વિવિધતા બનાવે છે. મણિપુરની બહાર તેની ખેતીની સુવિધા માટે ફૂલની લાક્ષણિકતાઓમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હતો.

➤ ભારતની પ્રથમ કાર્બન નેગેટિવ ગેરીસન

મહારાષ્ટ્રના પૂણેમાં કોલેજ ઓફ મિલિટરી એન્જિનિયરિંગ (CME)એ તાજેતરમાં 5-MW સોલાર પાવર પ્લાન્ટના અમલીકરણ દ્વારા ભારતનું પ્રથમ કાર્બન-નેગેટિવ ગેરીસન બનાવવાની નોંધપાત્ર સિદ્ધિ હાંસલ કરી છે, તેની કુલ સૌર ઊર્જા ઉત્પાદન ક્ષમતા વધીને 7 મેગાવોટ થઈ છે. વાર્ષિક આશરે રૂ. 6.5 કરોડની રાજકોષીય બચત ઉપરાંત CME ખાતે ઉત્પન્ન થતી વીજળી પૂણેમાં વિવિધ સંરક્ષણ સંસ્થાઓને વિતરિત કરવામાં આવે છે, જે 'નેશનલ ક્લીન એર પ્રોગ્રામ' અનુભૂતિમાં ફાળો આપે છે અને પરંપરાગત થર્મલ પાવર પ્લાન્ટ્સ પર નિર્ભરતા ઘટાડે છે.

➤ **ભારત - NCAP**

કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી નીતિન ગડકરીએ ભારતના પોતાના કેશ-ટેસ્ટિંગ પ્રોગ્રામ, ભારત ન્યૂ કાર એસેસમેન્ટ પ્રોગ્રામ (ભારત-NCAP)ની શરૂઆત કરવાની જાહેરાત કરી હતી. જેનો ઉદ્દેશ 3.5 ટન સુધીના મોટર વાહનો માટે માર્ગ સલામતીના ધોરણોને સુધારવાનો છે.

આ પ્રોગ્રામ કેશ ટેસ્ટમાં તેમના પ્રદર્શનના આધારે વાહનોને સ્ટાર રેટિંગ આપશે તથા ખરીદદારોને જાણકાર ખરીદી નિર્ણય લેવામાં મદદ કરશે. ભારત-NCAP 1 ઓક્ટોબરથી લાગુ કરવામાં આવશે. આ પહેલથી વાહન સુરક્ષાના ધોરણો વધારવા, ગુણવત્તા-કેન્દ્રિત ઉત્પાદનોને પ્રોત્સાહન આપવાની અને ભારતમાં માર્ગ અકસ્માતો અને જાનહાનિ ઘટાડવામાં યોગદાનની અપેક્ષા છે. કાર ઉત્પાદકો સ્વૈચ્છિક રીતે ઓટોમોટિવ ઈન્ડસ્ટ્રી સ્ટાન્ડર્ડ (AIS) 197 અનુસાર પરીક્ષણ માટે તેમના વાહનો સબમિટ કરી શકે છે. કેશ ટેસ્ટમાં વાહનોના પ્રદર્શનના આધારે પુખ્ત વયના લોકો (AOP) અને બાળકો માટે 0-5ના સ્કેલ પર સ્ટાર રેટિંગ આપવામાં આવશે. ભારત NCAP ભારતીય ઓટોમોબાઈલ ઉદ્યોગમાં સલામતી ધોરણો વધારવાની અપેક્ષા રાખે છે.

➤ **KVICએ રક્ષાબંધન માટે ખાદી રક્ષાસૂત લોન્ચ કર્યું**

ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ આયોગ (KVIC)એ રક્ષાબંધનના અવસર પર 'ખાદી રક્ષાસૂત' લોન્ચ કર્યું હતું. રક્ષાસૂત ગ્રામીણ ભારતમાં કેટલીક સમર્પિત મહિલાઓ દ્વારા બનાવવામાં આવે છે. આ રાખડી સંપૂર્ણપણે કુદરતી છે અને કોઈપણ રાસાયણિક ઉમેરણોથી મુક્ત છે. આમાંની કેટલીક રાખડીઓ પવિત્ર ગાયના છાણ અને તુલસી, ટામેટા અને રીંગણના બીજમાંથી બનાવવામાં આવે છે. તેની રચના પાછળનો ખ્યાલ એ છે કે, જ્યારે તેને જમીન પર ફેંકવામાં આવશે ત્યારે તે તુલસી, ટામેટા અને રીંગણના છોડને અંકુરિત કરશે. KVIC ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ આયોગ અધિનિયમ, 1956 હેઠળ સ્થાપિત એક વૈદ્યાનિક સંસ્થા છે. તે MSME મંત્રાલય હેઠળ કાર્ય કરે છે.

વિશ્વ

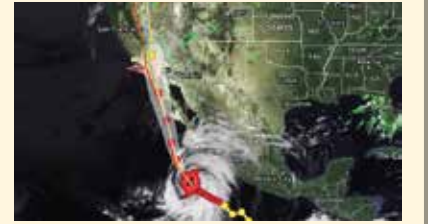
➤ મિનામાતા સંમેલનની છઠ્ઠી વર્ષગાંઠ

પારા પરના મિનામાતા સંમેલનની તાજેતરની 60મી વર્ષગાંઠ પારાની ઝેરી અસરો સામે લડવાના વૈશ્વિક પ્રયાસને ચિહ્નિત કરે છે. આ પ્રસંગે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર પર્યાવરણ કાર્યક્રમ (UNEP) નાના પાયે સોનાની ખાણકામમાં પારાના ઉપયોગને દૂર કરવા માટે ચાલી રહેલા અભિયાન પર પ્રતિબંધિત કરે છે. પારો એ પૃથ્વીના પોપડામાં કુદરતી રીતે બનતું તત્ત્વ છે. વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થાએ તેને જાહેર આરોગ્યને અસર કરતા રસાયણોના ટોચના દસ જૂથોમાંના એક તરીકે માન્યતા આપી છે. પારા પર મિનામાતા સંમેલન એ માનવ સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણને પારો અને તેના સંયોજનોની પ્રતિકૂળ અસરોથી બચાવવા માટેની વૈશ્વિક સંધિ છે. 2013માં સ્વિત્ઝર્લેન્ડના જીનીવામાં આંતર-સરકારી વાટાઘાટો સમિતિના પાંચમાં સત્રમાં તેના પર સંમતિ થઈ હતી. પારાનું થર્મલ વિસ્તરણનું ઉચ્ચ ગુણાંક અને નિરિક્ષણની સરળતા તેને પરંપરાગત થર્મોમીટર અને બેરોમીટર માટે યોગ્ય બનાવે છે.

➤ હરિકેન હિલેરી

હરિકેન હિલેરી, કેટેગરી 4 નું મુખ્ય ચક્રવાત છે. તે 16 ઓગસ્ટ, 2023ના રોજ પૂર્વીય પેસિફિક મહાસાગરમાં જોવા મળ્યું હતું. હરિકેન સેફિર-સિમ્પસન હરિકેન વિન્ડ સ્કેલ પર વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે અને પવનની ગતીને આધારે 1 થી 5ના સ્કેલ પર રેન્કિંગ કરવામાં આવે છે. 1939 પછી દક્ષિણ કેલિફોર્નિયામાં ત્રાટકનાર તે પ્રથમ ઉષ્ણકટિબંધીય તોફાન છે. હરિકેન હિલેરી પશ્ચિમ યુ.એસ.માં ઉચ્ચ દબાણ પ્રણાલી, પૂર્વીય પેસિફિકમાં નીચા દબાણની સિસ્ટમ અને વિષુવવૃત્તની નજીક સમુદ્રના પાણીને ગરમ કરતી અલ નીનો ઘટના જેવા પરિબળોના સંયોજનને કારણે કેલિફોર્નિયા તરફ આગળ વધી રહી છે.

► પ્રોજેક્ટ વર્લ્ડ કોઇન

તાજેતરમાં આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ (AI) કંપની OPEN AI દ્વારા Worldcoin નામનો પ્રોજેક્ટ લોન્ચ કરવામાં આવ્યો છે આ પ્રોજેક્ટ વિશ્વની સૌથી મોટી ઓળખ અને નાણાકીય જાહેર નેટવર્ક બનાવવાનો દાવો કરે છે. Worldcoin એ ડિજિટલ નેટવર્ક બનાવવાની પહેલ છે. જેમાં દરેક વ્યક્તિ અમુક પ્રકારના હિસ્સાનો દાવો કરી શકે છે અને ડિજિટલ અર્થતંત્રમાં ભાગ લઈ શકે છે. આ પહેલ બાયોમેટ્રિક (આઈરસ) ડેટા એકત્રિત કરવા અને સહભાગીઓને વર્લ્ડ એપ દ્વારા વર્લ્ડ આઈડી મેળવવામાં મદદ કરવા માટે 'ઓર્બ' નામના ઉપકરણોનો ઉપયોગ કરે છે.

► ઈસ્ટર્ન ઈકવીન એન્સેફાલીટીસ

વિશ્વના વિવિધ ભાગોમાં મચ્છરજન્ય રોગો એક મોટો ખતરો છે, જે યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સમાં ઈસ્ટર્ન ઈકવીન એન્સેફાલીટીસ (EEE) વાયરસના દેખાવને કારણે વધુ વૃદ્ધિ થઈ છે. ઈસ્ટર્ન ઈકવીન એન્સેફાલીટીસ એ એક વાયરલ રોગ છે જે મગજમાં બળતરાનું કારણ બને છે. તે ચેપગ્રસ્ત મચ્છરના કરડવાથી લોકો અને પ્રાણીઓમાં ફેલાય છે. 1831માં અમેરિકાના મેસેચ્યુસેટ્સમાં પ્રથમ વખત ઘોડાઓમાં જોવા મળ્યો હતો. તે ઈસ્ટર્ન ઈકવીન એન્સેફાલીટીસ વાયરસ (EEEV)ને કારણે થાય છે. આ વાયરસ સામાન્ય રીતે તાવ, માથાનો દુખાવો, શરદી અને ઉબકા સાથે શરૂ થાય છે.

QUESTION OF THIS WEEK

1. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'માઉઈટાપુ' (Maui Island) કયા દેશમાં આવેલ છે ? – અમેરિકા
2. કયા દેશે 2015માં 'સ્પંજ સિટી પહેલ' શરૂ કરી છે ? – ચીન
3. મહારાષ્ટ્ર દ્વારા સ્થાપિત પ્રથમ 'ઉદ્યોગ રત્ન' એવોર્ડથી કોને સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે ? – શ્રી રતન ટાટા
4. 'વિધાયક ક્ષેત્ર વિકાસ નિધિ યોજના' કયા રાજ્ય સાથે સંકળાયેલ છે ? – હિમાચલ પ્રદેશ
5. કઈ સંસ્થાએ કેન્દ્રીયકૃત વેબ પોર્ટલ 'UDGAM' શરૂ કર્યું છે ? – RBI
6. 'આર્મી 2023 : 9મી ઈન્ટરનેશનલ મિલિટરી – ટેકનિકલ ફોરમ'નો આયોજક કયો દેશ છે ? – રશિયા
(ભારત, ચીન અને રશિયા દ્વારા આયોજિત 9મા ઈન્ટરનેશનલ મિલિટરી- ટેકનિકલ ફોરમ, આર્મી 2023માં પેવોલિયન સ્થાપ્યા છે. જેમાં DRDO, BEL, BEML અને GSL સહિત ત્રણ સંરક્ષણ જાહેર ક્ષેત્રના ઉપક્રમોના સ્ટોલ છે.)

7. તાજેતરમાં સમાચારમાં રહેલ 'મરીન સ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ કાઉન્સિલ'ની રચના ભારતમાં ક્યારે થઈ હતી ? – 1997
8. 'ડિજિટલ ઈન્ડિયા પ્રોગ્રામ'ના વિસ્તરણ માટે કુલ ખર્ચ કેટલો છે ? – રૂ. 14,903 કરોડ
9. સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ઈન્ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ (CBIC) એ કયા દેશ સાથે મ્યુચ્યુઅલ રેકગ્નિશન એરેજમેન્ટ (MRA) પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે ? – ઓસ્ટ્રેલિયા
10. પ્રોટેક્ટિંગ ઈન્ફોર્મેશન ઈન્ટિગ્રિટી એન્ડ પબ્લિક ટ્રસ્ટ ઈન ઈલેકશન્સ' વિષય પર ઈન્ટરનેશનલ કોન્ફરન્સનું યજમાન કયો દેશ છે ? – બ્રાઝિલ
11. 'G20 – ડિજિટલ ઈનોવેશન એલાયન્સ (DIA) સમિટ' કયા ભારતીય શહેરમાં યોજાઈ રહી છે ? – બેંગ્લોર
12. 'નોર્થ ઈસ્ટ સ્પેશિયલ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ સ્કીમ' (NESIDS) હેઠળના પ્રોજેક્ટના અમલીકરણમાં કેન્દ્ર દ્વારા કેટલો હિસ્સો આપવામાં આવે છે ? – 100%
13. Meity - National Science Foundation (NSF) સંશોધન સહયોગ માટે ભારતે કયા દેશ સાથે ભાગીદારી કરી છે ? – અમેરિકા
14. ભારતના પશુપાલન અને ડેરી વિભાગ દ્વારા રજૂ કરાયેલ 25 મિલિયન અમેરિકન ડોલરના પ્રસ્તાવને તાજેતરમાં કઈ સંસ્થાએ મંજૂરી આપી છે ? – G20 મહામારી ફંડ
15. તાજેતરમાં લાઈટ કોમ્બેટ એરક્રાફ્ટ (LCA) તેજસે ગોવાના કિનારે.....મિસાઈલ લોન્ચ કરી હતી. – અસ્ટ્રા (ASTRA)
16. મેટા પ્લેટફોર્મ્સ, ફેસબુક અને ઈન્સ્ટાગ્રામની પેરેન્ટ કંપનીએ કોમ્પ્યુટર કોડ લખવામાં મદદ કરવાના હેતુથી AI મોડેલલોન્ચ કરવાની જાહેરાત કરી હતી. – કોડ લામા
17.ના બસરુર ખાતે બે પ્રાચીન મૂર્તિઓની શોધથી દરિયાકાંઠાના પ્રદેશમાં માયલરા સંપ્રદાયની હાજરીની જાણ થઈ છે. – કર્ણાટક
18. શ્રેયા થવીસિન કયા દેશના વડાપ્રધાન તરીકે ચૂંટાયા હતા ? – થાઈલેન્ડ
19. આફ્રિકન યુનિયન દ્વારા કયા દેશને 'બંધારણીય હુકમની અસરકારક પુનઃસ્થાપના' સુધી સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યો છે ? – નાઈજર
20. SDG પર ઝડપી પ્રગતિ સહિત પૂર્વોત્તર ક્ષેત્રના વિકાસ મંત્રાલયને કઈ સંસ્થા મદદ કરશે ? – UNDP

• Recorded Batch

• 590+ Video

કોન્સ્ટેબલ

નંદન Offer

રક્ષક

THE WARRIOR

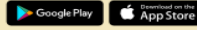
75% DISCOUNT

~~₹ 8000/-~~
₹ 1999/-

6 MONTHS VALIDITY

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

~~₹ 14000/-~~
₹ 3499/-

12 MONTHS VALIDITY

• Recorded Batch

• 590+ Video

PSI

નંદન Offer

TARGET

2 STAR

75% DISCOUNT

~~₹ 10000/-~~
₹ 2499/-
6 MONTHS VALIDITY

~~₹ 16000/-~~
₹ 3999/-
12 MONTHS VALIDITY

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

CCE

75% DISCOUNT

સિનિ.ક્લાર્ક

હેડ ક્લાર્ક

જૂ.ક્લાર્ક

સચિવાલય ક્લાર્ક

નવા અભ્યાસક્રમ મુજબ

• MATHS • REASONING
• ENGLISH • ગુજરાતી

નંદન Offer

અત્યારે જ
iceonline App
ડાઉનલોડ કરો

93773-01110
(10:00am to 6:00pm)

~~₹ 5200/-~~
₹ 1299/-

Without Material | 3 Months Validity

~~₹ 7200/-~~
₹ 1799/-

Without Material | 6 Months Validity

~~₹ 8000/-~~
₹ 1999/-

Without Material | 12 Months Validity

"સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને ફ્રી મટીરિયલ્સ
તેમજ રેગ્યુલર કન્ટ અફેર્સ મેળવવા માટે નીચે આપેલા અમારા
SOCIAL MEDIA ICON પર **CLICK** કરો

JOIN OUR **WHATSAPP GROUP**

joinicerajkot.com

JOIN OUR **TELEGRAM**

t.me/icerajkotofficial

YOUTUBE

ICE RAJKOT

INSTAGRAM

ICE RAJKOT

FACEBOOK

ICE RAJKOT

TWITTER

ICE RAJKOT

